Nr. 243 | Sroda 18 Sierpnia 1937 r. | Rocznik XLVI

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7— Tel. 5.06.70

Kraków
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60
Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 188

Warunki prenumeraty: w Krakowie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm gr. 20, powyżej 60 mm. gr 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 60 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Na Dalekim Wschodzie

Pożar wojny rozszerza się

Bombardowany bez przerwy Szanghaj zamienia się w cmentarz

Według doniesień agencji Central News, baterie chińskie, znajdujące się w Putung na prawym brzegu Wang-Pu, naprzeciwko Szanghaju, rozpoczęły przy pomocy samolotów kontrolę swego ognia. Jak sądzą, baterie te rozpoczną dziś, we wtorek,

BOMBARDOWANIE STOJĄCYCH W PORCIE OKRĘTÓW JAPOŃSKICH.

Do Wu-Sung przybył lotniskowiec japoński, wiozący 80 aparatów, co zwiększy liczbę samolotów japońskich w Szanghaju do 100. Japońscy strzelcy morscy, którzy wyladowali na prawym brzegu Wang-Pu, zostali otoczeni przez Chińczyków. Oddziały chińskie posunęły się nieco naprzód i zdobyły klub marynarki japońskiej po zaciekłym oporze Japończyków. W walce tej

JAPOŃCZYCY STRACIĆ MIELI OKOŁO 200 ZABITYCH.

Samoloty chińskie miały zniszczyć prowizoryczne lotnisko, zbudowane przez Japończyków.

Agencja Reutera donosi z Szanghaju, że około 30 samolotów chińskich krążyło wczoraj nad Szanghajem i

BOMBARDOWAŁO UJŚCIE RZEKI YANG-TSE,

aby utrudnić wysadzenie na ląd posiłków japońskich. Główna kwatera japońska i rozmaite inne punkty strategiczne były również bombardowane.

Wczoraj nad ranem, według czasu lokalnego, chińskie samoloty bombowe obrzuciły konsulat japoński w Szanghaju, oraz dzielnicę Hongkiu, gdzie znajdują się obywatele japońscy. Jedna z bomb spadła na biuro policji konsularnej i zraniła oficera. Druga bomba spadła na dom towarowy, raniąc obywatela japońskiego. W pobliżu konsulatu japońskiego bomba zabiła dwóch studentów japońskich, a na głównej ulicy Hongkiu wybuch bomby zabił dwóch Japończyków.

Port w Szanghaju

Japońskie agencje donoszą, że japońska artylerja przeciwlotnicza zmusiła do odwrotu samoloty chińskie, które skierowały się w stronę koncesji francuskiej. Rychło potem liczne samoloty japońskie rozpoczęły bombardowanie pozycyj chińskich, znajdujących się w zachodniej części miasta. Bomby, zrzucone przez Japończyków.

WYWOŁAŁY LICZNE POŻARY

w dzielnicy handlowej i w centrum Szanghaju.

Admiralicja japońska ogłosiła o godz. 14-ej (według czasu lokalnego) komunikat treści następującej:

Podczas bombardowania chińskich lotnisk przez siły lotnicze japońskie w dniu 14 i 15 b. m.

ZNISZCZONE ZOSTAŁY 74 CHIŃSKIE SAMOLOTY WOJSKOWE I 17 HANGARÓW.

Japończycy stracili 8 samolotów. Zbombardowane zostały chińskie lotniska w 8 miejscowościach, w tej w liczbie w Nankinie.

Koncesja japońska w Szanghaju jest otoczona barykadami z worów napełnionych piaskiem, oraz zagrodami z drutu kolczastego. Władze koncesji francuskiej zawiadomiły władze chińskie, że w razie przelotu chińskich samolotów nad koncesją francuską zmuszone będą uciec się do środków obrony.

Huragan nad Wenecją

W niedzielę przeszedł nad Wenecją gwałtowny huragan, który trwał godzinę. Huragan powyrywał na Lido drzewa z korzeniami i pozrywał dachy. Komunikacja między Wenecją i Lido została na pewien czas zamknięta.

Zerwanie stosunków dyplomatycznych

między Japonią i Chinami?

Japońskie M. S. Z. ogłosiło komunikat, stwierdzający, iż Rząd odwołał radcę japońskiej ambasady w Nankinie, Hidakę, oraz wszystkich urzędników ambasady japońskiej.

Radca Hidaka, personel ambasady oraz korespondenci japońskich dzienników wyjeżdżają dziś z Nankinu na pokładzie jednego z cudzoziemskich okrętów wojennych.

Na zapytanie przedstawicieli prasy, czy odwołanie radcy Hidaka oznacza zerwanie stosunków dyplomatycznych z Chinami, przedstawiciel japońskiego M. S. Z. dał odpowiedź wymijającą. Oświadczył on, że w większości wypadków odwołanie przedstawiciela dyplomatycznego oznacza zaostrzenie stosunków dyplomatycznych, w niektórych jednak wypadkach nie jest to równoznaczne z zerwaniem tych stosunków.

Anglia broni swych pozycyj w Chinach

Angielscy strzelcy morscy w Szanghaju

W gmachu Foreign Office stały podsekretarz stanu, sir Robert Vansittart, odbył z przedstawicielami marynarki i wojska konferencję w sprawie ochrony obywateli brytyjskich, znajdujących się obecnie w Szanghaju. Na konferencji tej postanowiono ewakuować z Szanghaju większą część obywateli brytyjskich i wysłać do Szanghaju nowe oddziały z garnizonu w Hong-Kong. Ambasadorowie angielscy w Nankinie i Tokio poczynili wobec rządów chińskiego i japońskiego nowe przedstawienia, wskazując na niebezpieczeństwo, jakie mogłoby wyniknąć, gdyby koncesje międzynarodowe stać się miały terenem operacyj wojskowych.

***

Agencja Reutera donosi z Szanghaju, że przybył tam oddział angielski strzelców morskich w sile 120 ludzi. Oddział ten wysadzony został na ląd przez krążowniki „Cumberland" i „Suffolk", stojące na kotwicy w pobliżu Wu-Sung.

Przez Atlantyk

Niemiecki samolot transatlantyck „Nordmeer" osiągnął pomyślnie cel swego lotu i wywodował o g. 12.40 czasu środkowo - europejskiego w pobliżu m. port. Washington w stanie Nowy Jork.

„Tydzień Gór" w Polsce

Z okazji odbywającego się obecnie w Polsce „Tygodnia Gór" podajemy obrazek z Podhala, przedstawiający spęd owiec na halę przez górali.

Po przewrocie w Paragwaju

Aresztowanie Prezydenta Republiki

Agencja Havasa donosi, że dr. Paiva zgodził się na objęcie stanowiska prezydenta Republiki paragwajskiej na miejsce Franco, który ustąpił w związku z zamachem stanu floty wojennej. Początkowo prezydent Franco usiłował dojść do porozumienia z rewoltą. Widocznie te usiłowania nie dały wyniku.

***

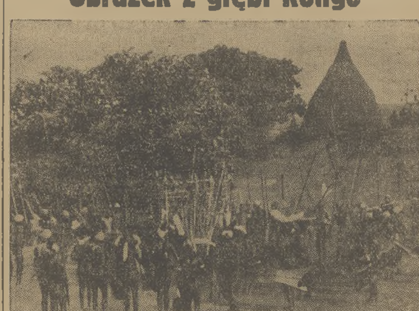
Z Assuncion donoszą, że b. prezydent republiki Franco został aresztowany.

W „Trzeciej" Rzeszy

Topór kata nie próżnuje

Skazani przez sąd za „zradę stanu" na karę śmierci 24-letni Erich John i 25-letni Hermann John z Neunkirchen straceni zostali w poniedziałek. Wczoraj rano również stracono 43-letniego Wilhelma Firla z Drezna, który był jednym z przewódców komunistycznych i starał się stworzyć nielegalną organizację komunistyczną na terenie Niemiec.

Obrazek z głębi Kongo

Święto Czynu Chłopskiego

Podaliśmy osobno pierwsze wiadomości z kraju o przebiegu „ŚWIĘTA CZYNU CHŁOPSKIEGO", organizowanego w niedzielę ubiegłą przez ruch ludowy. Teraz mamy przed sobą szereg sprawozdań dalszych. Sprawozdania pochodzą nie tylko z kół Stronnictwa Ludowego, ale, równolegle, i ze środowisk naszego ruchu. Możemy więc z całym obiektywizmem, z całą bezstronnością stwierdzić, że:

1) Stronnictwo Ludowe „uruchomiło" w dn. 15 sierpnia naprawdę duże masy chłopskie;

2) że charakter zgromadzeń i obchodów był wszędzie pełen powagi, godności i poczucia własnej siły;

3) że siły masowe realne, jakimi rozporządza w praktyce Str. Ludowe, są BEZ PORÓWNANIA WIĘKSZE, niż te, które ujawniło w tym samym dniu 15 sierpnia Str. Narodowe.

Ruch ludowy określił swoją postawę zasadniczą wobec „polskiej chwili bieżącej" w rezolucjach, uchwalanych na zgromadzeniach. Streściliśmy te rezolucje parę dni temu. Tekstu dosłownego podać nie możemy ze względów, niezależnych od nas, jak pisaliśmy już wczoraj.

Jedno chcemy podkreślić bardzo mocno: ruch ludowy stoi

NA GRUNCIE DEMOKRACJI

bez zastrzeżeń i bez żadnych wahań.

To jest wielki obiektywny walor dzisiejszej sytuacji wewnętrznej Polski, że ruch ludowy, ruch dużych, świadomych i dobrze zorganizowanych mas chłopskich, odrzucając wszelkie rodzaje faszyzmu i „totalizmu", odrzucając zarazem możność współpracy z komunizmem, — wysuwa na plan pierwszy

ZASADĘ DEMOKRACJI,

zasadę demokratycznych i swobodnych wyborów, jako drogę, wiodącą ku odrodzeniu polskiego życia politycznego. Na tej drodze spotkają się z natury rzeczy jego wysiłki z wysiłkami polskiego ruchu socjalistycznego i ruchu polskich mas pracowniczych.

Tu leży rękojmia przezwyciężenia trudności i przeszkód, które będą, oczywiście, niemałe.

***

Sekretariat Stronnictwa Ludowego komunikuje dalsze dane o przebiegu dnia „Święta Czynu Chłopskiego". Red.

Pow. Ropczyce. **Uroczystość w** Dębicy zgromadziła 10 tys. chłopów; w **Bochni** ok. 20 tys.; w **Limanowej** 12 tys.; w **Kolbuszowej** 6 tys.; w **Łańcucie** 15 tys.; w **Buczaczu** ponad 10 tys.; w **Mielcu** 8 tys.; w **Jarosławiu** około 40 tys.; w **Makowie Podhal.** 2 tys.; w **Przeworsku** około 20 tys.; w **Myślenicach** ponad 10 tys.; w **Rohatyniu** około 6 tys.; w **Tarnobrzegu** 18 do 20 tys.; w **Wieluniu** przeszło 8 tys.; w **Krotoszynie** tysiąc; w **Szamotułach** 3 tys.; w **Jarocinie** 2 tys.; w **Piotrkowie** około 4 tys.; w **Łukowie** 4 tys.; w **Siedlcach** ponad 2 tys.; we **Włodawie** 2 tys.; w **Krasnystawskim** 1.500; w **Błońskim** 3 tys.; w **Suwalskim** 1.500; w **Grodnie** 5 tys.; w **Włocławskim** ponad tysiąc; w **Radomiu** 5 tys.; w **Włoszczowskim** 2 tys.; w **Łaskim** 3 tys.; w **Brzezińskim** 2 tys.

*

Agencja Agrarna donosi:

W BUCZACZU.

„Święto Czynu Chłopskiego" zamieniło się w Buczaczu po raz pierwszy w wielką manifestację chłopską, na którą przybyło, według danych tamt. sekretariatu Str. Ludowego, około 10.000 chłopów. Do zebranych m. in. przemówiła legionistka p. Wąsikowa, wywołując duży entuzjazm Odczytane rezolucje uchwalono jednogłośnie.

ROBOTNICY I CHŁOPI MANIFESTUJĄ RAZEM.

„Święto Czynu Chłopskiego" w Bochni było obchodzone przez Stronnictwo Ludowe nader uroczyście. Na rynku zjawiło się około 20.000 chłopów z 45 sztandarami, oraz duża grupa robotników, którzy przybyli z własnymi orkiestrami. Przemawiali delegaci Stronnictwa Ludowego, PPS i Związków Klasowych, przedstawiciele młodzieży obu stronnictw. Uchwały powzięto solidarnie. Defilada trwała godzinę.

Sprawa zbiórki na Dom Ign. Daszyńskiego w Krakowie

P. woj. Gnoiński cofnął zakaz zbiórki

Zakaz zbiórki publicznej na Dom-Pomnik im. Ignacego Daszyńskiego w Krakowie (pisaliśmy w tym zakazie w niedzielę) został wydany, jak się dowiadujemy, wbrew intencjom p. woj. Gnoińskiego na skutek mylnego zastosowania do tej właśnie zbiórki przepisów ogólnych o zbiórkach publicznych. P. woj. Gnoiński — po zapoznaniu się ze sprawą — UCHYLIŁ NATYCHMIAST TEN ZAKAZ.

P. woj. Gnoiński udzielił zezwolenia na zbiórkę na terenie całego województwa krakowskiego. Decyzja co do zbiórki na terenie województw innych należy z natury rzeczy do Ministerium Spraw Wewnętrznych.

*

Możemy więc stwierdzić ze szczerym zadowoleniem, że chodziło w całej tej sprawie tylko o błąd, nie o złą wolę. Podkreślamy ze swojej strony z całą lojalnością, że p. woj. Gnoiński postąpił tak, jak postąpić był powinien: cofnął zakaz, który był wynikiem błędu biurokratycznego.

Z powodu zgonu Ojca towarzyszki Natalii Zarembiny, wyrazy serdecznego współczucia zasyła jej rodzinie

EGZEKUTYWA WARSZAWSKIEGO OKRĘGOWEGO KOMITETU ROBOTNICZEGO P. P. S.

Ze świata kultury

Kto był założycielem pierwszych agencyj prasowych

Wszystkim zapewne dobrze znane jest nazwisko słynnych bankierów niemieckich, Fuggerów, którzy w wieku XV — XVI byli bankierami całej Europy. Niejeden król czy cesarz zawdzięczał im swój tron i niejedna wojna była przez nich finansowana. Z tej zresztą rodziny pochodzi i nasz Fukier, założyciel polskiej dynastii bankierów. Ato teraz znany historyk, M. A. Fitzler, ogłosił wyniki swych badań nad t. zw. gazetami Fuggerów, którzy prowadzili wtedy rozległe handlowe i finansowe interesy. Niektóre z tych gazet wskazują, że Fuggerowie prowadzili w XVI w. wielkie interesy z Azją, przyczym wiadomości były nadsyłane bankierom ze wszystkich stron świata i dopiero w Augsburgu — siedzibie Fuggerów — układane według ważności w pewną całość, mającą charakter informacyjnego biuletynu. Należy zaznaczyć, że służba prasowa Fuggerów była pierwszorzędnie politycznie, gospodarczo i technicznie postawiona tak, że jeszcze dzisiaj daje doskonały obraz ówczesnych stosunków światowych, obejmujących Amerykę, Afrykę, oraz wszystkie kraje Europy.

Nowy romantyzm

Są prądy literackie, które co pewien okres odradzają się, jak Feniks z popiołów. Do nich należy w pierwszym rzędzie romantyzm, który od wieków jest wiernym powiernikiem myśli nie jednego poety. We współczesnej literaturze od najdziemy ślady jego dawnych form, przy próbach nowego ujęcia tematów. Ostatnio ukazały się śpiewy demoniczne Stanisława Szwajcera p. t. „Na cmentarzu hily dzwony..." (Warszawa 1937. F. Hoesick). Zbiór wierszy o charakterze typowo romantycznym świad czy o żywym wpływie poezji naszych poetów z pierwszej połowy XIX wieku.

Zbeletryzowana historia

Powieści biograficzne, ujmujące w formę beletrystyczną życiorysy słynnych postaci historycznych, weszły ostatnio bardzo w modę. Niema nieomal ani jednej wybitniejszej osoby ze świata historii, nauki, literatury czy sztuki, któraby nie doczekała się ujęcia jej w ramy powieściowe. Ten pęd do ogłaszania powieści biograficznych tłumaczy się wielką poczytnością tego rodzaju utworów, która z kolei dowodzi ogromnego zainteresowania wśród czytelników realiami historycznymi przy równoczesnej ucieczce ich od fikcji fabularnej zwyczajnych powieści. Pewnego rodzaju inowację stonowi książka Teodora Parnickiego „Aecjusz ostatni Rzymianin" (Warszawa 1937, Tow. wydawnicze „Rój"), będąca nie tyle powieścią historyczno - biograficzną, co zbeletryzowaną historią. Niezmiernie ciekawe, a tak mało znane ogółowi wypadki polityczne, rozgrywające się w Imperium Rzymskim po śmierci Teodozjusza Wielkiego, łączy Parnicki w jedną konstruktywną całość powieściową, której trzonem są dzieje konsula Aecjusza, faktycznego władcy rzymskiego cesarstwa zachodniego w owym okresie.

O szczepach dawnych Prusów

Do bogatej kolekcji książek z zakresu naszego ludoznawstwa przybyła ostatnio praca Adama Fischera p. t. „Etnografia dawnych Prusów". Na samym wstępie autor stara się wytłumaczyć etymologiczne znaczenie nazwy „Prus". Powstanie tej nazwy jest niejasne i tłumaczone najdowolniej. Jedni badacze twierdzą, że Pruteni pochodzą od pruskiego Pruta albo Pruota, co znaczy mądrość, rozsądek. Inni wywodzą tę nazwę od pierwotnej broni Prusów, jaką była proca Aleksander Brückner objaśnia ją jako uszczypliwą nazwę, nadaną przez sąsiednie szczepy od litewskiego słowa prausti — myśl, albo prusua — pysk. W dalszym ciągu autor omawia dzieje obszaru tej grupy etnicznej i źródła etnografii pruskiej, kulturę materialną dawnych Prusów, łowiectwo, chów zwierząt, uprawę roślin, pożywienie i t. p. Poza tym porusza ich ustrój społeczny, obrzędy narodzinowe, weselne, pogrzebowe, zwyczaje domowe i prawo ludowe. W kulturze duchowej Fischer wyodrębnia wiarę w duchy od kultu bogów ,i omawia formy tego kultu religijnego. Poza tym zwięźle charakteryzuje wiedzę ludową — wróżby, czary i lecznictwo. W zakończeniu podaje autor charakterystykę pieśni, muzyki, tańców i sztuki ludowej. Książka Fischera stanowi poważną pozycję w naszym dorobku naukowym.

Hinduski minister w Warszawie

W niedzielę przybył do Warszawy minister handlu i komunikacji Indyj brytyjskich, sir Muhammad Zafrullah Khan.

Niemcy produkują nowe gazy

Koncern „I. G. Farbenindustrie A. G." zbudował pomiędzy miejscowościami Bitterfled i Magdeburg podziemne laboratoria, warsztaty, a nawet pomieszczenia dla robotników, w których rozpoczęto produkcję i doświadczenia z tak zwanym „Ge" gazem. Dostęp do tych urządzeń jest całkowicie izolowany. Dyrektor tych zakładów podlega wprost ministerium wojny. Doświadczenia przeprowadza specjalny oddział robotników, inżynierów oraz wojskowych, kierowanych przez oddział W. A. P. (na czele dyrektor Otte) w ministerium wojny w Berlinie. Wyprodukowane gazy uniemożliwiają podobno istotom żyjącym oddychanie płucami oraz skórą, wszystkie motory unieszkodliwiają przez zamarzanie środków napędnych.

Czy nowy gabinet?

Pogłoski o zmianie rządu w Anglii

Popularna londyńska gazeta niedzielna „The People" podaje sensacyjną wiadomość, jakoby premier Chamberlaine zamierzał przeprowadzić rekonstrukcję swego gabinetu przed jesienną sesją parlamentu.

Cel rekonstrukcji Rządu ma być dwojaki: 1) nadanie gabinetowi bardziej narodowego charakteru, aby przekonać świat, że W. Brytania zdecydowana jest bronić swoich praw. 2) Zwiększenie wpływów premiera na politykę zagraniczną.

Mając pierwszy cel na uwadze, p. premier zamierza zaproponować Winstonowi Churchilowi i Lloyd Georgowi wstąpienie do Rządu.

Wilki i dziki grasują

Z Gorlic donoszą: Na terenie gromad Regetów Wyżny i Regetów Niżny ukazały się stada wilków, które niszczą dobytek miejscowych gospodarzy. W ciągu ostatnich dni wilki porwały kilkanaście owiec.

Chmurno i chłodno

Depresja barometryczna ze środkiem nad Danią pogłębiła się, nie zmieniając położenia w ciągu ostatniej doby. W związku z tym nad Polską napływa nadal chłodne powietrze polarno - morskie i powoduje w całym kraju obfite opady oraz miejscami silne burze.

W ciągu doby ubiegłej w krakowskim i na Śląsku przeszła silna burza gradowa dając do 55 mm. opadu.

Wczoraj rankiem było w Polsce chmurno, z deszczem w poznańskim i w górach. Burze zanotowano na Polesiu. Temperatura o godzinie 7-ej wahała się od 14 do 18 stopni, w górach od 12 do 14 stopni.

Przewidywany przebieg pogody dnia 17 b. m.: Pogoda o zachmurzeniu zmiennym: W dzielnicach wschodnich burze i obfite deszcze, w pozostałych. przelotne z lekką skłonnością do burz. Podstawa chmur niskich średnich 300 do 600 m.. W całym kraju chłodniej. Widzialność dość dobra. Umiarkowane i porywiste wiatry z kierunków zachodnich. Wiatry górne również z kierunków zachodnich z prędkocią do 50 km/godz. z porywa-

Walka kościoła z państwem w Jugosławii

PAT. donosi:

Premier Stojadinowicz, który przeprowadził wczoraj w kraju długą rozmowę z regentem księciem Pawłem, powrócił do Belgradu. Sytuacja przedstawia się korzystnie dla Rządu, mimo zajść w Mladenovac, ofiarą których padło 2 zabitych i 10 rannych. W chwili, gdy arcybiskup prawosławny podczas obrzędu religijnego ogłaszał imiona wyklętych przez kościół posłów, tłumy ludności zebrały się w pobliżu kościoła i manifestowały podobno swe przywiązanie dla Rządu, potępiając równocześnie metody walki politycznej, stosowane przez niektórych biskupów prawosławnych. Tymczasem tarcia między biskupami prawosławnymi, usposobionymi życzliwie dla Rządu i zwalczającymi go wzrastają. W kołach politycznych Białogrodu wyrażają przypuszczenie, że z chwilą wyboru nowego patriarchy nastąpi pojednanie między kościołem prawosławnym a Rządem.

Japończycy uciekają z Chin

Japońskie ministerium spraw zagranicznych poleciło przeprowadzić natychmiastową ewakuację obywateli japońskich z Szanghaju. Około 300 Japończyków wyjechało wczoraj z Tsinan do Tsingtao. 1.500 kobiet i dzieci japońskich opuściło Szanghaj na pokładzie statku „Tatsutamaru". Statek „Skuyomaru" zabrać ma drugą partię uchodźców japońskich.

Lotnictwo włoskie

„Journal" poświęca specjalny artykuł włoskiemu lotnictwu cywilnemu i wojskowemu. W szczególności dziennik zwraca uwagę na niezwykle wielką liczbę rekordów, jaką zdobyło lotnictwo włoskie. W chwili obecnej na ogólną liczbę 117 rekordów, uznanych przez międzynarodową federację, Włochy posiadają 45, Stany Zjednoczone 38, Francja 24, Rosja Sowiecka 8, inne kraje 5, pomiędzy posiadanymi przez Włochy rekordami lotniczymi znajduje się rekord bezwzględnej szybkości. Oprócz tego Włosi mają wiele innych rekordów szybkości dla różnych kategoryj samolotów i hydroplanów, rekord odległości na zamkniętym odcinku dla wodnopłatowców trzy rekordy wysokości dla hydroplanów. Poza tym jeśli chodzi o inne rekordy, o t. zw. rekordy użyteczne, t. j. rekordy lotnictwa wojskowego i cywilnego, których ogólna liczba wynosi 46, to Włochy posiadają 28 takich rekordów, Francja 6, Stany Zjednoczone 6, Sowiety 6. Na podstawie tej liczby rekordów. Włosi mogą więc twierdzić, że posiadaja najszybsze lotnictwo świata.

Jak małpy umierają

Doktór Paul Ballion stwierdził, przy pomocy doświadczeń, że zwierzęta przeczuwając zbliżającą się śmierć, nie obawiają się jej zupełnie. — Zbliżający się kres życia zwierzę przyjmuje bez szemrania. Aż do konwulsyj w agonii stworzenie zachowuje uporczywy spokój. Nieco inaczej umierają małpy. Pierre Loti opowiada w jednym ze swoich utworów o małpce, którą śmiertelnie ranił. „Podniosłem ją, zranioną ciężko i śmiertelnie. — Dała się ująć bez najmniejszego sprzeciwu. Jej blade wargi zaciśnięte mocno, drżały, jakby wykrzywione płaczem; oczy patrzyły na mnie z wyrazem nieopisanego przestrachu i niemego wyrzutu. — Z czołem opartym o moje ramię, mała małpka umarła, przytulona mocno do piersi. Orangutang, tak groźny, kiedy jest zdrów, przed śmiercią staje się spokojny i przybiera wyraz naprawdę wzruszającego bólu i żalu za utratę życia. — Jedna z tego gatunku małp, raniona przez załogę statku angielskiego na Sumatrze, oglądała z przestrachem swoje rany, ociekające krwią i ocierała je z tak bezgranicznym wyrazem załzawionych oczu i drżeniem wielkich, pomarszczonych i trzęsących się rąk, że załoga wzruszona do łez, wyrzucała sobie gorzko zabójstwo stworzenia. — Ścigało ich długo pełne bólu spojrzenie umierającego zwierzęcia.

Mapa Hiszpanii

Anglia fortyfikuje wyspy szkockie

Nasz londyński korespondent donosi nam, że w wykonaniu programu zbrojeniowego Rząd angielski przystępuje do uzbrojenia wysp i wybrzeży, wzorując się na Niemczech, które już dawno uzbroiły swe wyspy na Morzu Północnym.

Na początku uzbrojone zostaną małe wysepki przy „Firth of Fourth" w Szkocji. Na „Firth of Fourth" leży doniosły punkt oparcia floty szkockiej Rosyth. Dla obrony tego punktu uzbrojone zostaną owe wysepki.

Pokwitowania

Na budowę domu im. I. Daszyńskiego

Grudz Jarosław Borysław zł. 5.

Sprawy trochę dziwne

Jak to w ogóle jest?

W niedzielę odbył się w Wilnie zjazd wojewódzki wileński „Ozonu" t. zw. wiejskiego. Według radosnych informacyj „Ilustrowanego Kuriera Codziennego" („I.K.C.") zawiadomiono aż telegraficznie p. płk. Adama Koca.

„o dokonaniu wielkiego dzieła zjednoczenia wsi wileńskiej dla wspólnej pracy nad potęgą Rzeczypospolitej".

Symbolicznie reprezentowali owo zjednoczenie wsi wileńskiej zebrani przy stole prezydialnym pp. marszałek Senatu Aleksander Prystor, Janina Prystorowa, prof. Witold Staniewicz, b. minister reform rolnych, dyrektor Państwowego Banku Rolnego Maculewicz i p. Teresa Zanowa.

P. sen. gen. Galica wygłosił kolejne przemówienie, zapowiadające tym razem (cytuję wślad za „I.K.C."):

„radykalne wytępienie z życia polskiego działań i knowań ukrytych grup i tajnych związków, których istnienie w naszych warunkach konstytucyjnych jest zwyczajną zbrodnią".

P. sen. gen. Galica twierdzi, że działalność owych „związków"

„nie cofnęła się nawet przed aktami terroru względem ludzi, pracujących nad dźwiganiem Polski, czego dowodem najjaskrawszym, obok innych faktów, był zamach na życie szefa naszego obozu".

Ponieważ nie znam wyników śledztwa w sprawie zamachu na p. pułk. A. Koca, — nie umiem, rzecz prosta, ocenić, jak dalece są ścisłe informacje własne p. sen. Galicy.

Wysłano następnie „depesze hołdownicze" (skąd się w ogóle wzięła w języku polskim ta dzika formuła?) i zjazd zakończono.

W porządku.

Jak czytelnicy widzą, nie ma tu żadnej specjalnej sensacji. Aliści przed zjazdem odbyła się w tym samym Wilnie konferencja prasowa, a jej przebieg wymagałby jednak paru słów wyjaśnienia.

Według prasy wileńskiej miały być na owej konferencji sformułowane takie oto tezy:

1) „Ozon" nie sięga jeszcze po władzę, albowiem przed tym musi okrzepnąć;

2) „Ozon" nie podejmuje krytyki Rządu obecnego, albowiem krytyka bywa z reguły bezwartościowa dopóki ten, który ją podejmuje, nie czuje się jeszcze na siłach do zastąpienia Rządu dotychczasowego, a więc i do obalenia Rządu dotychczasowego.

W tym właśnie punkcie powstaje sytuacja, której opinia publiczna nie potrafi — przypuszczam — ani zrozumieć, ani, tym bardziej, akceptować.

Bo mówmy przecie, jak ludzie poważni.

Czyżby kierownictwo „Ozonu" nie należało (z wyjątkiem, oczywiście, p. Rutkowskiego) do kierownictwa systemu rządzenia od samego jego początku, t. j. od r. 1926? Wszak p. Adam Koc był wice-ministrem skarbu i prezesem Banku Polskiego. Zakres wpływów nie byle jaki. P. St. Starzyński był wice-ministrem skarbu i komisarzem „Pożyczki Narodowej"; jest — z ramienia Ministerium Spraw Wewnętrznych — komisarycznym prezydentem m. st. Warszawy. P. sen. Galica zaliczał się do czołowych przedstawicieli B. B. W. R. A skład prezydium zjazdu wileńskiego? Sami „ludzie systemu" i to pierwszej — że tak powiem — klasy.

Więc co to wszystko niby znaczy?

„Ozon", gdy okrzepnie, obejmie władzę! Chyba za zgodą i z powołania p. Prezydenta Rzeczypospolitej, nieprawdaż? „Ozon", gdy rozpocznie „starania" o władzę (nie chcę używać terminu: „walka o władzę") nie cofnie się przed krytyką Rządu dotychczasowego. Tak chyba trzeba rozumieć wileńskie wskazania prasowe? Bardzo pięknie.

Czymże jest tedy „Ozon"?

Opozycją uprzywilejowaną wewnątrz systemu, opozycją, która „krzepnie" w słonecznych promieniach łaskawości Rządu obecnego po to, by — skoro „okrzepnie" — łaskawcę usunąć na bok i zająć jego miejsce?

Bardzo oryginalne podejście do problemu odpowiedzialności za Państwo i za jego losy!...

Bardzo a bardzo wielu Polakom taka... swoista, mówiąc delikatnie, sytuacja wcale a wcale nie odpowiada. Doprawdy! **POLSKA — TO NIE JEST NICZYJA WŁASNOŚĆ PRYWATNA.**

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Smutne rekordy

Za Kratami

Wiele, bardzo wiele liczb w statystykach budzi wstyd i niepokój. Wiele dość jaskrawo rozcina dymną zasłonę pochlebstw i samochwalstwa. Ale jedne z najboleśniejszych — to te cyfry, które ilustrują sprawy wymiaru sprawiedliwości.

Bo jeśli np. weźmiemy taką statystykę zaludnienia więzień i znajdziemy tam, że z początkiem roku 1937 za kratami przebywało 59,496 ludzi, że więzienia w stosunku do swej pojemności wykazywały 145% zaludnienia, czyli przeludnienie bliskie połowie pojemności — to niepodobna na zjawisko to nie patrzyć inaczej, jak z jaknajwiększym smutkiem.

Zwłaszcza jeśli porównamy cyfry więźniów z lat ubiegłych. Widzimy bowiem stały wzrost. W ciągu ośmiu lat wzrost ten wyniósł *pełne 100%*. A więc z taką szybkością zaludniają się cele „szarych domów". Matematyk obliczyłby łatwo, w którym roku, przy takim postępie *cała Polska znalazłaby się za kratą.*

Są jeszcze przykrzejsze cyfry. Oto wzrost przestępczości wśród młodzieży. Oto w ciągu r. 1934 skazano prawomocnie (na różne kary) 20,963 nieletnich, w następnym zaś roku 1935 spotykamy już liczbę 23,217, a za tym prawie o 3 tysiące więcej.

Największa ilość nieletnich przestępców odpowiadała za kradzież. 13,506 młodocianych złodziejów przewinęło się przez sale sądowe. Z pośród nich 816 — to recydywiści.

Cyfry te mówią dosyć jasno — nie tyle może o t. zw. „poziomie moralnym", ile o warunkach bytu ludności naszego kraju.

Może przyczyny tego szukać należy i w takiej sobie cyferce, jak... 89% realizacji powszechnego nauczania, t. zn., że 11% dzieci w wieku szkolnym jest poza szkołą. Może w tym, że statystyka wykazuje 23% analfabetów. Może także i w tych — przez statystyki nie wykazywanych — liczbach bezdomnych, mieszkańców baraków, lokatorów okropnych nor, gdzie przypada 12 osób na izbę (w takich izbach mieszka np. 3,2% ludności Warszawy — takie mieszkania stanowią 1,1% ogółu mieszkań stolicy).

To są wszystko czynniki, kształtujące t. zw. „poziom moralny". One tworzą te cyfry w statystykach i sterty akt sądowych.

(jd.).

Garść wiadomości

z życia codziennego Hiszpanii walczącej

W KADYKSIE UZBROJENI SĄ SĄ TYLKO NIEMCY I WŁOSI.

W depeszy z Gibraltaru korespondent „Daily Heralda" donosi na podstawie dokładnych informacji, że na ulicach Kadyksu można spotkać pod bronią tylko Niemców i Włochów, całą bowiem soldateskę rokoszan, wszystkich „carablnieri", gwardystów cywilnych, milicjantów monarchistycznych i faszystowskich, musiano rozbroić, by nie pozabijali się wzajemnie.

NIEMIECKA ŁÓDŹ PODWODNA TRANSPORTUJE BROŃ.

Tenże korespondent donosi, że niemiecka łódź podwodna wyładowała w stoczni w Kadyksie transport karabinów maszynowych.

Czasu wojny światowej Niemcy, jak wiadomo, sprowadzały w łodziach podwodnych w pokaźnej masie towary niezbędne z Ameryki do kraju, łamiąc blokadę państw Ententy. Doświadczenia z owego czasu stosuje się obecnie dla przełamania nie blokady, lecz — polityki nieinterwencji!

OKRĘTY ANGIELSKIE ŁAMIĄ BLOKADĘ FASZYSTOÓW.

W ostatnich dniach angielskie okręty handlowe z powodzeniem przezwyciężyły blokadę faszystowską. Do portu Musel w Hiszpanii północnej okręty angielskie sprowadziły w ciągu 24 godzin nie mniej niż 26 tys. ton artykułów żywności i to nie bacząc na kontrolę wybrzeża przez faszystów.

Pośród różnych ładunków znajdował się także **dar górników angielskich dla górników asturyjskich.**

PRZECIW UZNANIU GEN. FRANCO.

Na posiedzeniu londyńskich związków zawodowych oświadczył sekretarz Wall, że z wiarygodnego źródła dowiedział się, iż Rząd angielski istotnie zamierza przyznać gen. Franco tak zw. „prawa strony wojującej".

Zebranie jednomyślnie upoważniło sekretarza do złożenia na ręce min. Edena kategorycznego zastrzeżenia przeciw takiemu krokowi Rządu.

FRANCO NIE ODPOWIADA NA NOTY ANGIELSKIE.

Trzy angielskie okręty handlowe znajdują się obecnie w rękach gen. Franco. Ponieważ w sensie prawa międzynarodowego nie należą one — lub conajmniej jeszcze nie należą — do strony wojującej, zatrzymanie ich jest całkiem bezprawne i stanowi akt korsarstwa.

Rząd angielski zażądał też przed kilku dniami energicznie zwrotu okrętów.

Jednakowoż noty angielskie nie doczekały się dotąd odpowiedzi ze strony gen. Franco.

NIE CHCĄ PŁACIĆ!

Jak wiadomo, tak zw. kontrola i prace „Komisji nieinterwencji" dość dużo kosztują a koszta podzielono między państwa, należące do Komisji, na podstawie pewnego klucza.

Niedawno Anglia zakomunikowała, że prócz niej, nikt nie wpłaca należnych kosztów. Po tej admonicji kilka małych państw uiściło należność. Ale wielkie państwa, jak Francja, Rosja, Niemcy i Włochy, dotąd nie wpłaciły przypadających na nie części.

Skarb angielski wykonał tedy swą groźbę i również nie wpłacił ostatniego udziału. Urzędnicy Komisji i kontroli lądowej i morskiej, z których wielu coprawda przebywa obecnie na urlopie, mają tedy kłopot ze swoimi pensjami.

„Nieinterwencję" zastosowano tedy do kasy Komisji „nieinterwencyjnej" i tu obie zwalczające się strony porozumiały się bez dyskusji.

W Niemczech jest tylko 100 tys. Polaków

— twierdzą hitlerowcy

Podczas gdy prasa w Polsce całe wypełnia szpalty o prześladowaniach Polaków w Niemczech, hitlerowcy z całym cynizmem wyliczają, z jakich ddobrodziejstw Polacy korzystają w Niemczech, jakiej tam doznają swobody, opieki i t. p.

Posłuchajmy np. co pisze o Polakach w Niemczech centralny organ młodzieży hitlerowskiej „Wille und Macht" („Wola i potęga").

Pismo to zwalcza „legendę" o 1½-milionowej masie Polaków w Niemczech. Widocznie — ironizuje pismo — do Polaków zalicza się wszystkich, którzy używają języka polskiego, lub „dialektów" słowiańskich(?) lub polskie mają nazwiska. Z tego rozumowania widać, że można mówić po polsku, lub po „słowiańsku", a być — Niemcem czystej krwi!

Organ hitlerowski twierdzi, że Polaków jest w Niemczech najwyżej sto tysięcy! Organizacje polskie obejmują nie więcej, niż 30.500 Polaków.

Organ hitlerowski oczekuje widocznie pytania: jak Polacy mogą się organizować pod terrorem hitlerowskim? Więc uprzedza je i twierdzi, że Polacy korzystają w Niemczech ze wszystkich swobód, że mogą się organizować, wydawać własną prasę, (gnębioną bezlitośnie!), kształcić dzieci w polskich szkołach i t. d. M. in. organ hitlerowski podaje, że na 76 nauczycieli w 59 szkołach polskich, tylko trzech miało obywatelstwo niemieckie, reszta była obywatelami polskimi.

Ale to było na początku ...1932 r., a hitlerowcy dopiero w rok później doszli do władzy.

Wszystkie żądania polskie — powiada w końcu organ hitlerowski — spełnia się pod każdym względem. Ale w Polsce powinni pamiętać, że nie ma praw bez obowiązków i że Niemcy w Polsce mają takie samo prawo do traktowania ich, jak traktują Polaków w Niemczech, zwłaszcza po zawarciu „układu porozumienia" z r. 1934.

Istotnie, Niemców — hitlerowców w Polsce należy tak samo traktować, jak Polaków w Niemczech. Oczywiście, nie na podstawie tego, co prasa hitlerowska pisze, lecz tego, co hitlerowcy robią.

Nasza uwaga nie stosuje się, oczywiście, do masy naszych współobywateli narodowości niemieckiej. Mówimy tylko i wyłącznie o tych Niemcach — obywatelach Rzeczypospolitej, którzy uważają dyrektywy partii hitlerowskiej w „Trzeciej" Rzeszy za miarodajne dla siebie.

Tylko giełda londyńska

reaguje na wojnę chińsko-japońską

Korespondent [illegible] z Londynu [illegible]

Kto reaguje na wojnę chińsko-japońską, która pochłonęła już tysiące ofiar w ludziach?

Żaden rząd, żadne ministerium spraw zagranicznych, żadna Liga Narodów.

Jedno tylko miejsce reaguje: giełda londyńska.

Na giełdzie londyńskiej spadają akcje i pożyczki wszystkich tych towarzystw, które mają interesy w Chinach.

Mężczyźni i kobiety, zarządzający swymi majątkami poprzez giełdę londyńską, wiedzą, że walki na Dalekim Wschodzie to wojna i reagują na nią, zgodnie ze swymi prywatnymi interesami.

Ale gdzie, na miły Bóg, podnosi się jeszcze jeden głos?! Gdzie są rządy, lub jednostki, któreby dały chociaż znak, że chcą zapobiec nowym pogwałceniom prawa, nowym imperialistycznym łupiestwom, nowym uchybieniom paktowi Ligi Narodów, paktowi Kelloga i innym układom międzynarodowym?

Nic ma! Są ferie. Polityka jest na urlopie. Japonia mądrze wybrała chwilę dla swej napaści.

Nie znaczy to, że sytuacja byłaby — zasadniczo inna, gdyby parlamenty obradowały i politycy byli w domu.

Dość jest trudności z „lokalizacją" wojny hiszpańskiej. Jakże tu wtrącać się do walk na Wałekim Wschodzie!

Praktycznie oznacza to, oczywiście, wolną rękę dla Japonii.

Przegląd prasy

15-ty SIERPNIA.

Cała prawie prasa niedzielna poświęca artykuły rocznicy odparcia bolszewików. Lwia część tych wspomnień ma charakter „poprawek historycznych" i roi się od pustych frazesów, jak np. jedno z pism nazywa dzień 15-ty sierpnia „metafizyką". Wiele artykułów stara się rocznicę wyzyskać do celów polityki bieżącej, jak np. „Czasowi", któremu taki oto lapsus się wydarzył:

Wspomnienie Cudu nad Wisłą powinno być momentem, wyzyskanym przez tych, którzy do konsolidacji dążą, może ono dać wskazówki, gdzie i jak należy szukać tych elementów, które do pomyślnego rozwoju zaczętego dzieła mogą się przyczynić. *W roku 1920 oparliśmy się na elemencie najwięcej patriotycznym, najwięcej ofiarnym, najwięcej czującym po polsku. Podobnych elementów należy szukać i obecnie*".

Zgoda. Ale co się wtedy stanie z „Czasem" i jego zwolennikami?!

STANOWISKO LUDOWCÓW.

„Krakowski Kurier Wieczorny" zamieszcza wywiad z wybitnym działaczem Str. Ludowego, będącym w bliskich stosunkach z Witosem. Na pytanie, czy Witos wstąpiłby do „Koncentracji narodowej" (legioniści z pod znaku pułk. Koca, konserwatyści, endecja, ONR.) padła odpowiedź:

„Tak pojętą koncentrację uważam za niemożliwą. Wykluczam jakąkolwiek współpracę ze Stronnictwem Narodowym, jak i ONR-em. W polskim życiu nie ma miejsca na kastet, pałkę i żyletkę.

— Nie mam zbytniego zaufania co do — że się tak wyrażę — ilości żywiołów legionowych, skupionych wokół osoby płk. Koca. Obserwowałem przebieg ostatniego Zjazdu Legionistów w Krakowie i stwierdziłem, że *nie było żadnych owacyj na cześć płk. Koca!* To daje dużo do myślenia. Poza tym absurdalną jest wprost koncepcja współpracy obszarniczej konserwy ze Stronnictwem Ludowym.

Jeśli chodzi o samego Witosa, to ten — kto choć trochę orientuje się w sytuacji — wie, że

„*Witos wyraził zgodę, by Stronnictwo Ludowe już rozpoczęło pertraktacje w tym kierunku (przystąpienia do frontu demokratycznego). Sprawa jest na najlepszej drodze*"!

ATAKI NA STRZELCA.

Ponieważ Strzelec miał odwagę zgłosić współpracę ze Zw. Naucz. Pol., reakcja z całą furorą rzuca się teraz na Strzelca. Celuje oczywiście p. Cat. Twierdzi, że Strzelec jest organizacją więcej polityczną, niż wojskową, że jest „wojskiem partyjnym". Oczywiście „fołksfrontu".

Wileński *„Kurier Powszechny"*, charakteryzuje te napaści jako „psie głosy, które nie idą w niebiosy".

GOSCINNOŚĆ HITLEROWCÓW.

W *„Pracowniku Samorządowym"* p. Pacholczyk drukuje sprawozdanie z wycieczki do Niemiec. Oto ustęp o gościnności gospodarzy:

„Wycieczka była przyjmowana wszędzie bardzo gościnnie i serdecznie. Odnosiło się wrażenie, że spotykają się dwa zaprzyjaźnione narody. Wrażenie to jednak zostało bardzo mocno poderwane już podczas odjazdu z Berlina do Warszawy. Mianowicie w kiosku na dworcu w Berlinie chciałem kupić jakiś dziennik polski. Proszę o „Gazetę Polską". Nie ma. „Kurier Poranny" — nie ma: „Robotnik" — nie ma. Pytam wreszcie jaki jest dziennik polski. Nie ma żadnego. Zapytałem dlaczego nie macie polskich gazet. Tym pytaniem doprowadziłem sprzedawcę do szału. Myślałem, że rozbije kiosk i rzuci się na mnie. Gdy kilku moich kolegów powtórzyło to samo co ja, myślałem, że ów sprzedawca dostanie apopleksji. To był obrazek coś nie coś mówiący".

„Urzędowa" gościnność była sztuczna. Ale zachowanie się sprzedawcy było szczere i odzwierciadliło uczucie hitlerowskie względem Polaków. *B.*

Czytajcie prasę socjalistyczną

Biuro faszystowskie

w Gibraltarze

Anglia zmusiła do zwinięcia oficjalnego biura gen. Franco w Gibraltarze. Biuro to powstało zaraz po rozpoczęciu wojny domowej. Po za różnymi mniej przejrzystymi zajęciami, biuro to wystawiało paszporty na pobyt w miejscowościach, opanowanych przez faszystów. Ale zdaje się, że biuro wydawało paszporty do innych też celów, dość, że władze angielskie miały powody ostateczne do zamknięcia biura.

Faszyści sami donoszą

o biernym oporze ludności w Bilbao

„Zamiast poparcia swej pracy przez zapał ludności, władze napotykają bierny opór ludności Bilbao".

Te oto słowa można było przed paru dniami usłyszeć z radia w Bilbao. Władze faszystowskie skarżą się tedy przed światem, że ludność tego miasta nie okazuje zapału dla faszystów i że stosuje do nich bierny opór.

Faszyści hiszpańscy sami więc przyznają, że ludność jest przeciw nim!

Mówca radiowy dodał jeszcze, że w Bilbao żebractwo rozwija się w sposób zastraszający.

Pierwsze wiadomości

o dniu „Święta Czynu Chłopskiego" w Polsce

W niedzielę 15-go lipca odbyły się w całej Polsce obchody „Święta Czynu Chłopskiego", organizowane przez Str. Ludowe. Obchody odbywały się w skali powiatowej, wobec nieudzielenia zezwolenia na większe zgromadzenia.

W Stoczku Łukowskim odbył się obchód w obecności prezesa Str. Ludowego obyw. M. Rataja, który wręczył wobec 4.000 zebranych chłopów tamtejszym kołom Str. Lud. 16 nowo ufundowanych sztandarów.

W Grodnie na obchód mimo ulewnego deszczu przybyło 5.000 chłopów. Wobec niemożności odbycia zgromadzenia pod gołym niebem — z powodu ulewy — wynajęto salę, w której w zmniejszonych ramach odbył się obchód.

We Włodawie zebrało się 2000 chłopów.

W Rawie Maz. miejscowe władze nie chciały pozwolić na przemówienie przedstawiciela PPS. Jednakże wobec gorących i głośnych żądań zebranych starosta ustąpił i zezwolił na przemówienie, które było entuzjastycznie przyjęte.

Z terenu Małopolski otrzymaliśmy wiadomość z miejscowości następujących.

W Dębicy — 10.000 zgromadzonych.

W Bochni 20.000 zgromadzonych 45 sztandarami przybyła liczna grupa robotników z PPS. i Klas. Zw. Zaw., których delegaci przemawiali witani serdecznie i owacyjnie.

W Limanowej zebrało się 12 tysięcy chłopów z 68 sztandarami.

W Kolbuszowej 6 tys. zebranych, w Łańcucie 5 tys., w Mielcu 8 tys., w Buczaczu 10 tysięcy chłopów stawiło się na obchód.

We wszystkich miejscowościach zostały odczytane względnie wygłoszone przez mówców rezolucje Stronnictwa Ludowego, które entuzjastycznie uchwalono.

Śmierć od pioruna

na szczycie Giewontu

W niedzielę wyruszyła z Zakopanego na Giewont ekspedycja tatrzańskiego pogotowia ratunkowego, gdzie dziś w południe w czasie silnej burzy, jaka przeszła nad Tatrami i Zakopanem, jeden z piorunów uderzył w krzyż żelazny na Giewoncie, w pobliżu którego znajdowało się parę osób. Trzy osoby, w tej liczbie dwuch stałych mieszkańców Poronina oraz chłopiec nieznanego nazwiska, sprzedający na Giewoncie ciastka, poniosły śmierć na miejscu.

Kronika lwowska

Zgromadzenie Pracowników Komunalnych

Magistrat lwowski przysłał Związkowi Pracowników Komunalnych do oceny nowy regulamin mundurowy. Regulamin ten wprowadza nowość, będącą obciążeniem pracowników ruchu, którzy dotychczas otrzymywali umundurowanie za darmo, a teraz wedle projektu Magistratu mieliby płacić 25% ceny.

W tej sprawie odbyło się w środę dnia 11 b. m. zgromadzenie członków Związku, zwołane dla zaznajomienia ich z projektem nowego regulaminu, jako też dla podjęcia odpowiedniej rezolucji. Zebranie zagaił przew. tow. Góral, treść regulaminu odczytał tow. Zieliński.

Na zakończenie zebrani uchwalili jednomyślną rezolucję, w której stwierdzono, że umundurowanie pracowników gminnych m. Lwowa musi być uważane za część uposażenia służbowego i dlatego też próba ściągania opłat za mundury musi być uważana za zamach na płace. prac. Rezolucja przewiduje wysłanie delegacji do władz z domaganiem się zniesienia podatku specjalnego, który obciąża budżet domowy pracowników, jako też z prośbą o wpłynięcie na Zarząd gminy m. Lwowa, ażeby ten wstrzymał się od dalszego obciążania płac pracowników. Zebranie wezwało także Zarząd Związku, ażeby w tej sprawie złożył miarodajnym czynnikom odpowiednio opracowany memoriał.

Strajk w cegielni Bauma

W przemyśle ceglarskim zapanowały dość dziwne stosunki, które świadczą o nieobywatelskim stanowisku pracodawców. Pomimo tego, że w roku bieżącym panowie pracodawcy mieli doskonały sezon, niektórzy z nich stosują wobec robotników duże szykany, grożą wypowiedzeniem i wstrzymują wypłatę. Na takim tle wybuchł ostatnio strajk pięćdziesięciu robotników, zatrudnionych w cegielni Bauma na Bielskowo 31. Robotnicy wstrzymali się od pracy z powodu nie wypłacenia im zarobków.

Kronika bielsko-bialska

Zanik wpływów endeckich

W niedzielę, dnia 8-go sierpnia 193 r., endecka „Polska Praca" w Bielsku odbyła uroczystość poświęcenia sztandaru.

Na kilka już tygodni przed uroczystością prowadzili oni wielką agitację w kilku powiatach województwa krakowskiego i śląskiego, aby umożliwić ściągnięcie na tę uroczystość swych zwolenników. Tym czasem razem wszystkiego zebrało się 800 osób (dosłownie). Jeżeli uwzględni się, że w afiszach podali, iż na uroczystości przemawiać będą: książę Czetwertyński, adwokat Kowalski z Łodzi i cały szereg „asów" endeckich z Warszawy i Krakowa, to tymbardziej jest to dla nich klapa.

Na podobnej uroczystości w r. 1936 mieli oni o wiele więcej uczestników. Wspominamy o tej uroczystości dlatego, aby podkreślić, że robotnik nie idzie na lep haseł endeckich i burdy antyżydowskiej.

∴

Całe miasto bawi się np. takim faktem: W Domu Polskim pod portretem żydożercy Zajączka z Bielska i Kowalskiego z Łodzi konsumowano pieczywo, — z żydowskiej piekarni p. Seiferta w Bielsku. Bawiło nas również, że w pochodzie widzieliśmy nowy narybek endeków w osobie Józefa Zacnego z Kęt, wyrzuconego z P. P. S. i TUR. za niemoralne prowadzenie się i za morderstwo. Endecja umie szukać swoich.

Na zlot

TUROWCY. W niedzielę, dnia 5 września 1937 r. bez względu na pogodę odbędzie się III-ci Okręgowy Zlot TUR-owy okręgu Biała—Żywiec — Wadowice w Białej.

W zlocie wezmą udział koła Niemieckiej Socjalistycznej Młodzieży Robotniczej i „Siły" Śląska Cieszyńskiego.

Wzywa się wszystkie Oddziały by dołożyły wszelkich starań, celem godnego wystąpienia na Zlocie.

Do pracy turowcy, ale z zapałem wszyscy jak jeden mąż. Z maruderami precz. Wszyscy w mundurach turowych na Zlot.

Zarząd Okr. TUR. Biała.

Procesy w Krakowie

Ujawniają „moralność" obszarników

Już nie raz wskazywaliśmy na niedopuszczalność i karygodność metody obszarników, którzy nie cofają się przed niczym, byle pozbawić robotnika rolnego przysługujących mu praw.

Dowodem tego, że zarzuty nasze były oparte na prawdziwych zdarzeniach, są następujące sprawy, które w ostatnich tygodniach odbyły się przed sądami w Małopolsce.

Prochwicz Władysław, zam. w Łysokaniach pow. Bochnia, wystąpił ze skargą do Komisji Rozjemczej o ustalenie nieusuwalności po przepracowaniu 25 lat. — Pracodawca Karol Żeleński z Grodkowic broniąc się przed koniecznością płacenia połowy świadczeń ordynariusza, przesłał do Prokuratury przy Sądzie Okręgowym w Krakowie doniesienie na Prochwicza o przestępstwo fałszywych zeznań pod przysięgą, oraz namawianie innych do tego przestępstwa, jako świadkowie zeznawali: byli rządcy właściciela i sam właściciel.

Sąd Okręgowy w Krakowie, po przeprowadzonej rozprawie i przesłuchaniu świadków, w zupełności uniewinnił Prochwicza od zarzucanego mu przestępstwa.

Topa Wojciech z Dziekanowic pow. Myślenice służył u niejakiej Kazimiery Bujwid — Rouppertowej, i wniósł przeciwko niej skargę do Komisji Rozjemczej o zaległe wynagrodzenie, oraz nieprawne zwolnienie z pracy w ciągu roku służbowego. W czasie postępowania przed Komisją Rozjemczą wpłynęło doniesienie do władzy ze strony tejże Kazimiery Bujwid - Rouppertowej, że Topa dopuścił się przestępstwa z art. 174 k. k., pochwalając zbrodnię Doboszyńskiego i że miał grozić spaleniem dworu. Świadkiem oskarżenia była Maria Bajerowa, która słowa te miała słyszeć. Sąd Grodzki karny w Dobczycach skazał Topę na 3 miesiące bezwzględnego więzienia.

Sąd Okręgowy karny w Krakowie, jako apelacyjny po przeprowadzonej rozprawie w dniu 16-go lipca 1937 roku w zupełności uniewinnił Wojciecha Topę od zarzucanego mu przestępstwa.

Piotr Ryś pracował, jako fornal, u S. S. Norbertanek w Luboczy. W czasie roku służbowego został pozbawiony pracy, zaś w odpowiedzi na skargę Rysia do Komisji Rozjemczej o wynagrodzenie do końca roku, wpłynęło do Policji doniesienie zarządcy maj. w Luboczy, inż. Zbigniewa Więcława, że Ryś Piotr dopuszczał się systematycznie kradzieży na szkodę właściciela majątku.

Sąd Okręgowy w Krakowie — jako apelacyjny po przeprowadzonej rozprawie w dniu 16 czerwca 1937 r. w zupełności uniewinnił Piotra Rysia od bezpodstawnie zarzucanego mu przestępstwa.

We wszystkich powyższych sprawach zastępował robotników rolnych przed sądami adwokat Dr. Klemens Jassem.

Kronika Zagłębia Dąbrowskiego

Górnicy zagłębiowscy i częstochowscy żądają przywrócenia praw i demokratycznych wyborów

Sekretariat Okręgowy Centralnego Związku Górników w Sosnowcu przeprowadził w ostatnich tygodniach kilkanaście masowych wieców górników, zatrudnionych w przemyśle węglowym Zagłębia Dąbrowskiego i kopalniach rud żelaznych okręgu częstochowskiego.

Na wiecach tych, na których przemawiał sekretarz okręgowy tow. Bielnik, tysiące robotników podejmowało z entuzjazmem i z niezwykłą jednomyślnością uchwały, domagające się rozwiązania obecnego Sejmu i Senatu, rozpisania nowych, demokratycznych wyborów, przywrócenia klasie robotniczej praw politycznych i socjalnych, przywrócenia samorządu w ubezpieczalniach społecznych.

Poza tym robotnicy wyrazili swoją opinię o „Ozonie" i podkreślili, iż za jedyną swoją reprezentację uważają Polską Partię Socjalistyczną i Klasowe Związki Zawodowe, które na sztandarach swych wpisały hasła: wolność, sprawiedliwość społeczną, socjalizm i które prowadzą zdecydowaną walkę o realizację tych haseł.

P. Inspektor w niewłaściwej roli

Sekretariat Okręgowy Centr. Związku Rob. Przem. Budowlanego Zagłębia Dąbrowskiego wystąpił o zawarcie umowy zbiorowej w przemyśle stolarskim i podwyżkę płac o 15 proc.

Na odbytej już jednej konferencji właściciele warsztatów stolarskich wyrazili zgodę na podwyżkę o 5 proc., czego jednak robotnicy nie przyjęli, podtrzymując pierwotne swe żądania.

Pierwsza konferencja nie dała wyniku, wobec czego Sekretariat Związku zwrócił się o spowodowanie powtórnej konferencji i tu spotkał się z dość dziwnym stanowiskiem p. Inspektora Pracy, który odmówił zwołania konferencji, uzasadniając swe stanowisko przypuszczeniem, iż przedsiębiorcy nie chcą konferować (!) Wydaje nam się, iż takie stanowisko p. Inspektora jest niesłuszne i uprzedza fakty, gdyż wpierw należałoby konferencję zwołać, a dopiero, w razie niestawienia się przedsiębiorców, wyciągać wnioski.

A poza tym pozwolimy sobie zwrócić uwagę, że w myśl przepisów p. Inspektor obowiązany jest zwołać konferencję jeśli tego zażąda jedna ze stron.

Zastawianie się tym, że konferencja jest niepotrzebna, bo przedsiębiorcy nie chcą więcej jak 5 proc., jest conajmniej nie na miejscu, gdyż ocena tych spraw należy wyłącznie do układających się stron, zaś p. Inspektor nie może zajmować stanowiska, mającego cechy popierania przedsiębiorców.

Do wszystkich zaś stolarzy zagłębiowskich zwracamy się o **silne zorganizowanie się w sekcji stolarskiej Centr. Związku Robotników Przem. Budowl. i przygotowanie do akcji o podwyżkę płac i umowę zbiorową.**

W sprawie starców

z Zagłębia Dąbrowskiego

W organie polskich robotników we Francji: „Prawo Ludu" czytamy:

Krzywdzące rozporządzenie p. Ministra Opieki Społecznej, w sprawie przyznawania rent i pensji dla górników polskich opłacających kasy brackie w Zagłębiu Dąbrowskim, wywołało słuszne oburzenie i protesty w całej Francji.

Zostało dane nam przyrzeczenie, że rozporządzenie ulegnie rewizji. Upływają tygodnie i obietnica pozostaje tylko obietnicą, gdy tymczasem nadchodzą dziesiątkami odmowy przyznania świadczeń, na podstawie tego rozporządzenia.

Sprawa jest nagła i nie można przeciągać miesiącami jej załatwienia. Starcy czekali długie lata i gdy oczekiwali z radością, że nareszcie będzie im dana sprawiedliwość, pozostają zawiedzieni i beznadziejni.

Niepojętym jest zupełnie w jaki sposób Zakład Ubezp. Społecznych odpowiada zainteresowanym. W wielu wypadkach, my sami sprowadziliśmy zaświadczenia z kopalń w Polsce, potwierdzające, że dany człowiek opłacał kasy brackie w Zagłębiu Dąbrowskim. Wszystkie dowody zostały złożone z wnioskiem. Odpowiedź nadchodzi z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie — odmowna, bo dany górnik ‚nie był ubezpieczony".

Wobec podobnego traktowania emigrantów, czy można się dziwić, że po koloniach wre w śród emigrantów przeciw zarządzeniom władz polskich?

Pościg po dachu

tragicznie zakończony

W sobotę nocą, w centrum miasta dokonana została obława policyjna. W wyniku jej zatrzymano 76 poszukiwanych osób.

W czasie spisywania protokółów w 11-ym komis. trzech aresztowanych: Wacław Zapszałek (Puławska 36), Piotr Pucek (Falęcka 12) i Marian Salamonowski (Sobieskiego 116) poczęło uskarżać się na silne bóle brzucha.

Policjant wyprowadził ich na podwórze, celem przeprowadzenia ich do ogólnej ubikacji. Na podwórzu Pucek i Salamonowski wskoczyli na drabinę, po której dostali się na dach 1-piętrowego budynku, zamierzając umknąć na sąsiednią posesję. Na alarm policjanta, z komisariatu wybiegło kilkunastu funkcjonariuszy. Kilku otoczyło dom, pozostali rozpoczęli pościg po dachu. Salamonowski pośliznął się na pochyłym dachu i spadł na podwórze. Lekarz Pogotowia stwierdził złamanie kręgosłupa w odcinku piersiowym. Po udzieleniu pomocy, S. przewieziono do szpitala Dz. Jezus. Przy łóżku S. czuwa policjant.

Okazuje się, że wszyscy wspomniani byli poszukiwani przez władze policyjno-śledcze, jako sprawcy napadów rabunkowych. Pucka i Zapszałka przeprowadzono do aresztu w komisariacie.

Wyróżnienie polskich plakatów ostrzegawczych

na Wystawie Światowej w Paryżu

Na Wystawę w Paryżu, w pawilonie propagandy i reklamy, grupującym najcelniejsze prace z zakresu grafiki użytkowej, wysunięte zostały na jedno z czołowych miejsc plakaty ostrzegawsze Instytutu Spraw Społecznych, wywołując żywe zainteresowanie ze strony najwybitniejszych artystów światowych, że wspomnimy francuskich mistrzów plakatu — Carlu i Cassandre'a, którzy prosili przedstawiciela Instytutu o dostarczenie obszerniejszej kolekcji plakatów.

Wiadomości Sportowe

Piłka nożna

KLĘSKA REPREZENTACJI WARSZAWY W GDAŃSKU

W niedzielę rozegrany został w Gdańsku, międzymiastowy mecz piłkarski Warszawa — Gdańsk, zakończony kompromitującą klęską Warszawy w stosunku 0:4 (0:1).

Warszawa grała bardzo słabo. Mając niewątpliwą przewagę w polu, nie umiała tej przewagi uwidocznić cyfrowo. Piłkarze za dużo kombinowali, a strzały oddawane na bramkę były przeważnie anemiczne. Częściowo winę za porażkę ponosi Rudnicki, który był wyjątkowo słaby. Bardzo źle grał atak. Obrona również nie dopisała.

GARBARNIA REMISUJE Z POGONIĄ

W Krakowie, na boisku Garbarni, odbył się mecz ligowy pomiędzy Garbarnią a Pogonią, zakończony wynikiem remisowym 1:1 (1:0).

KLĘSKA WARTY W WIELKICH HAJDUKACH

Na stadionie Ruchu, w Wielkich Hajdukach, wobec 6000 widzów, rozegrany został mecz ligowy Ruch—Warta.

Ruch wygrał zdecydowanie 6:3, (4:3).

NIEZNACZNE ZWYCIĘSTWO WĘGIERSKICH PIŁKARZY WE LWOWIE

W niedzielę, drużyna węgierska Bocskay rozegrała we Lwowie mecz z miejscową Ukrainą, wygrywając nieznacznie 4:3, (3:1).

A.K.S. PRZEGRAŁ Z VIENNĄ 2:4

Międzynarodowy mecz piłkarski Vienna — AKS, rozegrany jako przedmecz zawodów ligowych Ruch — Warta, przyniósł zwycięstwo wiedeńczykom w stosunku 4:2, (4:1).

Wiedeńczycy przeważali znacznie technicznie, szczególnie w 1-ej połowie, w której grali koncertowo. AKS grał bardzo słabo. Goście wszystkie bramki uzyskali z pięknie przeprowadzonych akcyi. wyzyskując każdy błąd gospodarzy.

Wioślarstwo

NOWI MISTRZOWIE EUROPY W WIOŚLARSTWIE

W niedzielę, zakończyły się w Amsterdamie zawody wioślarskie o mistrzostwo Europy. Finały rozegrane zostały w niepomyślnych warunkach atmosferycznych, w czasie deszczu przy silnym wietrze. Fatalne warunki atmosferyczne spowodowały, że trybuny były prawie puste.

Z Polski, jak wiadomo, startowały dwie osady: jedynka i dwójka ze sternikiem. Obie osady doszły do finału. W finale zajęliśmy trzecie miejsce zarówno w jedynkach, jak i dwójkach.

jedynki: 1) Studach (Szwajcaria) 7:14,4, 2) Hasenoerl (Austria) 7:18,7, 3) Verey (Polska 7:21,6, 4) Westhoff (Niemcy) 7:32,5.

dwójki ze sternikiem: 1) Niemcy 7:39,4, 2) Włochy 7:43,2, 3) Polska 7:54,5, 4) Francja 7:57,2.

dwójki bez sternika: 1) Włochy 2) Dania.

dwójki podwójne: 1) Niemcy, 2) Węgry.

czwórki ze sternikiem: 1) Niemcy, 2) Holandia.

czwórki bez sternika: 1) Niemcy, 2) Szwajcaria.

ósemki: 1) Włochy, 2) Niemcy.

W punktacji ogólnej zwyciężyły Niemcy przed Włochami i Szwajcarią.

Lekkoatletyka

WALASIEWICZÓWNA BIJE REKORD ŚWIATOWY NA 50 METRÓW

W niedzielę rozegrane zostały w Grudziądzu wielkie kobiece zawody leekkoatletyczne o mistrzostwo miasta. W zawodach tych wzięły udział bawiąca od kilku dni w Grudziądzu Stanisława Walasiewiczówna oraz czołowe lekkoatletki polskie: Książkiewiczówna, Staruszkiewiczówna i Felska. Zawody wykazały świetną formę Walasiewiczówny, która w biegu na 50 mtr. ustanowiła nowy rekord światowy w czasie 6.3 sek., bijąc dotychczasowy swój rekord o 0,1 sek. Walasiewiczówna startowała poza tym w sztafecie 4×100 wraz z Gawrońską, Felską i Staruszkiewiczówną. Sztafeta ta pobiła rekord polski, osiągając czas 51 sek. poza tym Walasiewiczówna na 100 mtr. uzyskała czas 11:9, a w rzucie dyskiem osiągnęła 30.77 m.

Na zawodach pobito również szereg rekordów Pomorza.

Tenis

JĘDRZEJOWSKA ZDOBYŁA MISTRZOSTWO WSCHODU

W finale międzynarodowego turnieju tenisowego o mistrzostwo Wschodu rozegranego w Rye (Ameryka) Jędrzejowska pokonała mistrzynię Ameryki Marble 7:5, 6:4, zajmując pierwsze miejsce w turnieju.

Jędrzejowska w ten sposób zrewanżowała się Amerykance za porażkę w Nowym Jorku.

Kolarstwo

MICHALAK I TARGOŃSKI BIJĄ KOLARZY NIEMIECKICH W ŁODZI

W niedzielę odbył się w Łodzi międzynarodowy 3-godzinny wyścig amerykański parami. W zawodach startowały trzy niemieckie pary olimpijskie, dalej pary warszawskie, warszawsko - łódzkie, wreszcie dwie pary łódzkie.

W ogólnej klasyfikacji zwyciężyła para Michalak — Targoński, mając 8 pkt. Przez 8 godz. 32 sek. para ta przejechała 119 km. i 600 m., drugie miejsce zajęła para niemiecka Schorn — Aymans o okrążenie w tyle za zwycięzcami. Na trzecim miejscu znalazła się para warszawsko - łódzka Ignaczak — Hofsznajder, a na 4-ym para warszawska Starzyński — Popończyk.

Pozostałe dwie pary niemieckie nie ukończyły wyścigu.

W dn. 15 sierpnia

„Próba masowa" Str. Narodowego

W niedzielę Str. Narodowe dokonało w kilku miejscowościach kraju próby zorganizowania WŁASNYCH pochodów i obchodów ku uczczeniu odparcia najazdu wojsk sowieckich pod wodzą rozstrzelanego już dzisiaj marsz. Tuhaczewskiego na Warszawę, t. zn. NA POLSKĘ w roku 1920.

Miało to być najprawdopodobniej także przeciwstawienie obchodom „Święta Czynu Chłopskiego", organizowanym przez Str. Ludowe.

W WARSZAWIE pochód Str. Narodowego skupił — według relacyj „A. B. C." około 5.000 osób. „Warszawski Dziennik Narodowy" PODWAJA tę cyfrę. — Wszelkie plakaty, okrzyki, hasła kręciły się dokoła sprawy żydowskiej. Były to właściwie same obelgi. Doszło do kilku starć ze zwolennikami O. N. R. (grupa A. B. C.") i ze zwolennikami „Falangi" (grupa młodego „Ozonu"), — którzy paradowali podobno na ...autach magistrackich.

Nie wiemy, czy to ostatecznie jest prawdą, ale jeżeli to jest prawda, to niechże ktoś zwróci uwagę prezydenta KOMISARYCZNEGO m. stoł. Warszawy, że auta magistrackie są utrzymywane Z PIENIĘDZY PUBLICZNYCH dla zgoła innych celów. To nie jest kwestia polityczna: to jest kwestia szacunku dla grosza publicznego.

W Krakowie doszło do starć. Opisujemy je osobno.

Ludność pracująca Krakowa

przeciwko manifestacjom endeckim

Endecy przygotowali się odpowiednio do swojego obchodu. — Bojówka, uzbrojona w pałki gumowe już wcześnie rano zajęła salę, przeznaczoną na obchód w obronie przed demonstracjami ludności. Po nabożeństwie udał się „pochód" na pl. Matejki, gdzie złożono jakby na urągowisko wieniec na płycie Nieznanego Żołnierza.

Bardzo nędznie wyglądał ten pochodzik. Nie było w nim więcej, niż 600 osób. Ozdobę jego stanowili uzbrojeni bojówkarze..

W hali wystawowej przy ulicy Rajskiej, udzielonej łaskawie przez p. Klimeckiego, zebrali się ludek endecki. Przy wejściu bojówka endecka bacznie uważała, aby nie dostał się nikt nie powołany. Kiedy w pewnym momencie grupa osób chciała wejść na salę bojówkarze endeccy nie dopuścili jej, a kiedy oburzeni tym robotnicy zaczęli śpiewać „Gdy naród do boju..." rzucili się na nich z pałkami i kastetami ich pobili.

Robotnika Bobrka w ciężkim stanie przewieziono go do szpitala, gdzie stwierdzono wstrząs mózgu.

Ten bezprzykładny wyczyn bojówkarzy wywołał odruch wśród zebranej na ulicy publiczności. Z okrzykiem „precz z endeckimi bandytami", „precz ze zdrajcami Polski", rzucono się na bojówkę. I ci „bohaterowie", którzy bili bezbronnych ludzi, gdy ich było dziesięciu na jednego, widząc, że że z nimi będzie, szybko zrejterowali do sali.

Dziedziniec przy ul. Rajskiej został opanowany przez robotników. Na sali powstało zamieszanie. — Zamknięto bramę, bo bali się endecy gniewu ludu. Prędko zatelefonowano po policję, która wyratowała endeków z ciężkiej opresji, rozpędzając robotników przy czym dokonano kilkunastu aresztowań.

Pod osłoną policji małymi grupkami opuszczali endecy salę.

Lud pracujący Krakowa dał nauczkę endekom. Na drugi raz nie poważą się chyba na prowokację i na urządzanie zgromadzeń w Krakowie.

A teraz pod adresem magistratu. Hala wystawowa przy ul. Rajskiej jest własnością miasta. Jakim prawem p. wiceprezydent Klimecki oddał ją endekom na imprezę partyjną? Zapytujemy my z prawdziwym zdumieniem, dlaczego dozorca hali w swoim mieszkaniu przechowywał kastety i pałki bojówkarzy endeckich? Tam właśnie, w mieszkaniu funkcjonariusza miejskiego, znajdował się skład „rekwizytów" endeckich. Te sprawy należy wyjaśnić. Budynek miejski nie może być schroniskiem dla bojówkarzy.

Zasypany przez węgiel

Na nieczynnej hałdzie kopalni „Matylda - Wschód" w Lipinach zdarzył się tragiczny wypadek. Zbierający na tej hałdzie węgiel bezrobotny, 34-letni Franciszek Giemza ze Świętochłowic, w poszukiwaniu odpadków węgla począł kopać na zboczu hałdy wśród żużlu. Kiedy wykopał dół o głębokości półtora metra, żużel się zarwał, zasypując znajdującego się w dole Giemzę. Wypadek za uważyli inni bezrobotni, przebywający na hałdzie ,którzy pośpieszyli Giemzie z ratunkiem i odkopali go. Jak się okazało uległ on złamaniu kręgosłupa. W stanie groźnym przewieziono go do szpitala hutniczego w Piaśnikach gdzie walczy ze śmiercią.

Wiadomości z całej Polski

WYBUCH BOMBY W RATUSZU W WIERZBNIKU

W Wierzbniku nieznani sprawcy podłożyli bombę o mechanizmie zegarowym pod stary ratusz, stojący na środku rynku.

Skutkiem wybuchu budynek, w którym mieszka kilkadziesiąt rodzin żydowskich, został uszkodzony.

ECHA WIELKIEJ WOJNY

W Kołomyi 21-letni Michał Laskowski, rolnik z Kornicza klepał kosę na granacie, który eksplodował i urwał mu prawą dłoń. Granat ten miał Laskowski otrzymać od Nykoły Siwaka, cygana z Kornicza. Laskowskiego przywieziono do szpitala powszechnego w Kołomyi.

Dochodzenie w tej sprawie prowadzi policja w Kołomyi. Granat pochodził z czasów wojennych.

NIEOSTROŻNOŚĆ SPOWODOWAŁA POŻAR.

Wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem wybuchł w domu mieszkalnym Józefa Königa w Simoradzu (pow. cieszyński) gwałtowny pożar. Pastwą płomieni padł cały dom wraz z przylegającymi chlewikami i sprzętami domowymi. Szkoda wynosi zgórą 4,000 złotych. Podczas ratowania dobytku, König i jego żona poparzeni zostali dotkliwie na rękach i nogach, tak, że musieli udać się pod opiekę lekarską. Winny wzniecenie pożaru pociągnięty zostanie do odpowiedzialności karnej.

TRZY ŚMIERTELNE OFIARY ZATRUCIA GAZEM

W sobotę po południu wybrali się celem ekspoatacji węgla z biedaszybów na terenie gminy Wesoła w powiecie pszczyńskim, 37-letni bezrobotny Władysław Krawczyk, 13-letni Józef Żubel i 40-letni Piotr Warczyk, wszyscy ze wsi Brzezinki pod Mysłowicami.

Po drabince zeszli oni do biedaszybiku i tam na dole ulegli zatruciu gazami.

Zauważyli to inni bezrobotni pracujący na biedaszybach i zaalarmowali straż pożarną na kopalni „Piast" w Lędzinach. Strażacy wkrótce wydobyli wszystkich trzech z głębi biedaszybów, lecz nie zdołano ich przywrócić do życia.

ODKRYTO ZŁOŻA RTĘCI WE WŁOCŁAWKU.

Podczas robót wodociągowych przy ul. Toruńskiej robotnicy na trafili w pokładach gliny na trzy srebrne żyły, odbijające się swą barwą od reszty pokładu. Okazało się, że glina ta zawiera znaczny odsetek rtęci, która dotychczas nie była w Polsce wydobywana. Roboty ziemne przerwano i zawiadomiono o odkryciu Instytut Geologiczny w Warszawie.

ŚMIERTELNE NAJECHANIE ROWEREM.

Na jarmark do Nowego Miasta podążała z Otrąb, pędząc przed sobą krowę, 42-letnia Zuzanna Jabłońska. W pewnej chwili najechał rowerem od tyłu i uderzył ją w plecy robotnik Kirzeniewski. Uderzenie było tak fatalne, że Jabłońska upadła na bruk, a przewieziona do szpitala zmarła w kilka godzin później, nie odzyskawszy przytomności. Sprawca tego tragicznego wypadku usiłował zbiec, jednak przechodnie zdołali go ująć i oddać w ręce policji. Jabłońska osierociła siedmioro dzieci.

O ulżenie personelowi

Niektóre zawody np. narażają pracowników na niezmierną wrażliwość nóg. Powszechnie znane objawy tych dolegliwości u służby hotelowej, restauracyjnej, fryzjerów i t. p., których zawód zmusza do całodziennego chodzenia w obuwiu, zwróciły uwagę pracodawców na konieczność ulżenia doli swego personelu.

Oto np. zakłady gastronomiczne Lyons'a w Londynie, utrzymujące kilkutysięczny personel, zorganizowały ambulatoria ortopedyczne, w których poza doraźnymi zabiegami dokonywana jest selekcja pacjentów, nadających się do poważniejszego traktowania urazów — w klinikach szpitalnych. W ciągu roku ambulatoria obsługują nie mniej kilkunastu tysięcy pacjentów, od których za zabiegi te pobierana jest minimalna opłata.

Kącik radiowy

„CZAPLI RAJ POD SIERAKOWEM".

Okolice Sierakowa należą do najpiękniejszych zakątków Wielkopolski. Mamy tam rzekę Wartę, bory i dużo jezior i stawów. Pełno tam wrzawy ptasiej i egzotycznych niekiedy mieszkańców. Wśród zielonej gęstwy przechadzaja się poważnie, majestatyczne czaple, które szczególnie upodobały sobie za siedzibę wyspę na jeziorze sierakowskim. O krajobrazie i faunie tej wyspy usłyszą radiosłuchacze pogadankę Jarosława Urbańskiego dn. 17 sierpnia o godz. 16.45.

PIOSENKARZE LETNIEGO KONKURSU.

Dnia 17 sierpnia o godz. 18.15 radiostacja warszawska nadaje koncert z płyt o charakterze lekkim. W koncercie tym usłyszą radiosłuchacze piosenkarzy, występujących w audycjach Letniego Konkursu Polskiego Radia. Audycja ta wzbudzi bez wątpienia żywe zainteresowanie, tych którzy uczestniczą w konkursie, gdyż będzie to jeszcze jedna sposobność zapoznania się bliższego ze śpiewem tych artystów.

Radio warszawskie

WTOREK, 17 sierpnia.

6.15 Pieśń. 6.18 Gimnastyka. — 6.38 Muz. z płyt. 7.00 Dzien. por. 7.10 Muz. z płyt. 11.57 Sygnał czasu. Hejnał. 12.03 Dziennik południ. 12.15 Skrzynka roln. 12.25 Koncert ork. Tad. Seredyńskiego (ze Lwowa) 15.45 Wiad. gospod. 16.00 „Rzeczy ciekawe" — aud. dla dzieci starszych. 16.20 L. Beethoven: Kwartet smyczkowy. 16.45 Czapli raj pod Sierakowym — felieton — wygłosi Jarosław Urbański. 17.00 Koncert z Ciechocinka. 17.50 Akt. pog. turystyczna. 18.00 Przegląd akt finans. gospod. 18.10 Program. 18,15 Piosenkarze Letniego Konkursu P. R. 18.50 Pog. akt. 19,00 „Radio pana Hipolita" — skecz F. Lubińskiego. 19,15 Silvio Ranieri gra na gitarze. 19,50 Wiad. sportowe. 20,00 „Clivia" — operetka w 3-ch aktach Nico Dostala. W przerwie ok. g. 20.40 Dzien. wiecz. 22.05 „Dni powszednie państwa Kowalskich" 22,20 Recital skrzypcowy J. Kamińskiego 22.50— Ost. wiad. dzien. wiecz.

WARSZAWA II.

13,00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14,00 Parę informacyj i program. 14.06 Schumann i Berlioz — (płyty). 15.00 Reportaż. 15.15 Muz. taneczna. 22,00 Wiad. sportowe. — 22,05 Ryszard Trzeci — felieton W. Rapackiego. 22,20 Muz. lekka—płyty). 23,15 Muz. tan.

ŚRODA, 18.VIII.1937
WARSZAWA I

6.15 Pieśń. 6.18 Gimnastyka. 6.38 Muz. z płyt. 7.00 Dzien. por. 7.15 Muz. z płyt. 11.57 Hejnał. 12.03 Dzien. połud. 12.15 O uprawie truskawek — pog. 12.25 Konc. z Ciechocinka. 15.45 Wiad. gosp. 16.00 „Z mojego warsztatu" — szkic literacki Mariana Piechala. 16.15 Pieśni bez słów F. Mendelssohna (z Łodzi). 16.45 Jan Karol Chodkiewicz — odczyt — wygł. dr. Ryszard Mienicki. 17.00 Lekkie piosenki w wyk. Sióstr Burskich. 17.50 Jak budujemy statek — pog. 18.00 — Chwila Biura Studiów. 18.10 Program. 18.15 Muz. francuska (płyty). 18.50 Pog. akt. 19.00 Słynni dyrygenci (płyty). 19.50 Wiad. sport. 20.00 Kwartet wokalny „Dziarskie chłopy" i zespół harmonistów 20.45 Dzien. wiecz. 20.55 Pog. akt. 21.00 Koncert chopinowski w wyk. Witolda Małcużyńskiego. 21.45 „Dni powszednie państwa Kowalskich". 22.00 Muz. tan. 22.50 Ost. dzien. wiecz.

WARSZAWA II

13.00 Tańce Ravela i Debusy'ego (płyty). 14.00 Parę informacji i program. 14.06 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.00 Pog. akt. 15.00 Życie kulturalne stolicy. 15.15 Soliści: M. Kramerówna — śpiew, T. Zygadło— skrzypce. 22.00 Wiad. sport. 22.00. „Lato" — kwadrans poetycki. 22.20 Muz. lekka (płyty). 23.00 Muz. tan. (płyty).

Tabela loterii

3-ci dzień ciągnienia 3-ej klasy 39-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

50.000 zł.: 145546

10.000 zł.: 2981 65424

5.000 zł.: 68060 74509 131544 157923

2.000 zł.: 24290 89162 92768 173830

1.000 zł.: 32432 40178 138215 174368 185505

500 zł.: 44721 45372 50480 63168 85269 88802 115296 125332 136119 144281 148041 139714 165066 181388

400 zł.: 24690 28577 56685 55844 68259 76551 99857 116048 125307 134657 140489 189125

300 zł.: 33487 34301 60867 68034 71507 86096 94627 98055 105545 119205 123838 139321 140093 141522 149656 162748 187669 188357 191888

250 zł.: 8137 11254 12116 12529 15378 19273 29930 30612 35792 39262 46732 49952 52662 59840 60467 60984 61155 62731 88746 91029 100561 101609 107192 107264 119249 123322 126519 134091 167393 170581 177254 183293 184287 184769 189830

Wygrane po 200 zł.

216 518 781 1990 2139 384 429 747 3017 577 4082 394 698 5228 67.. 801 81 7687 8339 602 910 10151 .. 625 11510 649 898 12290 13256 16058 109 376 774 817 17109 .. 823 18735 864 19326 409 735

20208 947 22574 23727 24175 424 25116 990 27191 452 791 922 .. 30046 521 78 727 31652 32239 .. 909 33081 34572 606 744 35006 390 36704 909 37208 64 566 918

38372 743 39075 78 166 295 .. 40015 461 793 854 41441 647 743 43235 357 750 840 44350 459 576 699 965 46394 417 782 47320 729 894 481221 526 33 649 50042 219 949 51447 575 830 52763 53802 54951 55098 935 916 56185 93 285 490 57090 58354 559 693 952 59050 60350 619 61081 62129 229 518 50 695 63076 519 921 64356 637 65503 66686 896 67056 805 68105 25 233 819 22 967 70371 865 69 71398 513 971 72044 199 836 45 993 73352 44. 657 74153 435 52 662 75135 798

76377 490 570 77613 25 933 78380 79389 94 423 508 723 80722 81368 505 842 988 82317 477 658 816 83078 104 246 84207 68 86148 377 833 87570 647 946 88044 378 541 65 680 891 89697 759 919 88 90365 812 91143 49 534 755 978 92169 93 636 797 93754 94146 83 95019 107 29 316 93 757 983 96156 98 222 830 43 56 97031 182 419 98129 581 881 99027 89 575 819 100033 264 101112 601 796 828 938 102107 664 103006 10467 138 485 756 105174 388 502 1069919 107056 387 798 929 108744 109807 929 45 110122 441 602 111061 338 532 750 112128 426 113171 459 752.

114725 115077 344 655 976 116472 729 826 117980 618 118275 897 629 807 119223 45 903 120031 147 461 121557 608 122487 534 795 922 123777 124068 120 599 125293 937 498 126242 360 904 127391 128862 701 129229 663 748 130670 990 131165 986 864 123102 928 132102 328 133291 315 609 134321 4 782 952 135197 795 809 136072 315 59 90 930 69 137950 777 854 138166 743 905 139287 832 00 140227 737 141211 142604 743 143569 765 145670 146027 569 988 148534 607 149291 560 666 150759 151061 662

152138 441 685 719 153255 154565 989 94 155340 .. 157017 584 158109 89 159070 153 295 160731 161080 208 351 80 795 162287 502 163332 623 967 164652 165528 166097 275 167359 561 747 168310 48 575 853 169685 170278 378 171352 504 72 775 173751 174162 867 175028 328 434 529 841 .. 629 741 93 820 177682 789 178334 642 179210 180527 763 181565 936 182282 713 183345 758 950 94 184505 185422 186191 222 .. 519 744 187241 816 188362 189469 754

190340 745 191158 192469 .. 193259 98 194060 886

Wygrane po 50 zł.

.39 673 825 1378 2170 624 737 .. 3 538 608 708 4022 501 808 .. 12 323 405 704 51 822 6458 8. 447 75 922 9790 10191 231 612 11149 12058 13806 408 14842 77 987 15300 .6 16650 727 18225 587 617 929 .358

20222 600 40 868 21283 889 22264 649 23547 804 24189 917 27811 60 28215 94 905 29442 742 920 30427 41 62 97 31144 426 714 32067 890 33148 459 34087 423 600 93 789 35361 404 912 36705 847 37234 309

38067 39394 41228 43000 33 114 281 599 694 44283 522 38 74 856 45154 47746 939 49133 218 420 598 606 50149 304 946 51537 52433 53578 713 54939 44 55181 56628 45 780 979 57516 69590 60959 61055 489 63045 65097 201 852 66387 481 92 575 768 67135 99 723 68041 404 802 69018 769 70337 649 71166 760 72267 820 73605 778 965 74085 312 75814 988

76544 679 752 84 77969 79028 180 507 39 80010 895 950 82078 198 350 654 83132 337 522 31 84168 86275 3457 879042 88107 356 63 89708 803 90387 631 799 91013 305 556 644 897 910 92025 371 945 93329 983 94176 607 851 924 95040 96128 508 .. 97443 913 98176 261 505 750 99278 321 100111 101138 102371 751 55 103265 104279 06 106020 59 249 361 739 862 107513 826 108447 706 110753 837 925 111887 112028 395 113054 102 228 618.

114077 122 69 115024 116258 117031 184 943 84 118020 119088 121534 123053 228 77 125799 126030 143 217 127115 768 .. 128212 72 481 729 129792 915 130671 131290 716 815 21 132199 568 81 805 133696 134518 136587 605 24 137231 308 139487 720 141277 610 142129 143006 598 623 144306 832 145864 146148 147145 90 4 148052 149186 202 835 150307 46 88 668 151053 213 573

152151 322 541 153103 .. 154139 677 868 155785 157109 288 486 759 852 159156 291 350 869 160074 273 332 161198 704 162011 163 225 369 163226 367 164614 859 165266 807 167015 76 421 556 81 858 168169 534 714 944 170058 132 796 817 921 171334 611 .. 172706 173235 761 174377 883 175167 356 737 176155 704 800 178277 304 538 906 179044 180350 183418 184753 185157 467 837 975 186548 187099 451 188320 644 850

190180 191066 115 781 192277 439 193137 194057

III ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

493 510 1504 959 2389 3366 4074 5112 797 6691 845 8058 9019 717 10112 11170 635 12361 998 13511 825 15666 989 16008 187 462 854 17871 19771 840 20511 31 677 22523 634 94 23522 623 24025 463 27058 28743 952 29204 793 30172 792 32506 673 789 33410 36 35461 36685 816 907 37105 932 39470 692 878 42008 43165 45042 522 932 47966 49278 689 50897 54572 55621 904 56352 589 57324 844 58159 893 59422 633 96 60233 61017 62230 662 866 66955 68217 820 69131 230 58 616 70538 73574 75655 704 76133 78941 79560 858 74 80587 81418 83106 729 84728 92437 573 94815 95616 764 96125 390 97589 99485

100400 101221 104635 106512 777 107350 547 673 939 108642 878 109503 110115 111054 112423 113012 58 750 114573 701 970 116131 277 681 117115 086 118087 119328 120586 979 121040 122490 124109 688 125140 338 126037 82 128010 129571 130745 131167 513 907 132623 866 71 135144 342 136840 028 138908 139004 142177 418 808 143000 144080 145312 148087 307 150017 121 345 83 673 151592 152352 154681 914 155289 565 983 156975 157730 158245 159576 994 160175 511 72 161102 290 162167 206 164460 990 167564 799 168220 169604 170078 303 416 787 171191 730 174196 175088 477 588 783 181241 638 93 182802 183701 185226 188316 34 190934 192071 193167 194071 385

Wygrane po 50 zł.

2074 582 3388 5130 572 6064 363 7186 8413 826 9142 11198 12544 14273 749 899 15734 16256 807 17377 455 627 18271 19018 879 20145 411 769 21256 335 491 911 22814 63 98 23175 24541 700 42 825 25260 26159 466 27698 28242 570 29082 30807 31500 32293 600 32009 35668 37096 386 446 38021 63 40138 539 46 693 41536 619 44221 45688 794 46618 950 47567 745 895 48037 49867 50525 758 52947 53400 773 871 56056 57050 312 614 725 54 58409 62214 63586 64809 65311 772 67319 69887 71027 72777 73468 928 76864 77435 78459 541 904 97 79845 80325 81367 89 697 82840 83056 666 84897 86944 87360 88713 91051 223 93159 935 97380 728 99053 79

100989 102547 103752 104287 105604 106 595 107133 958 110256 986 111355 469 112234 143

114 483 539 115456 118889 119299 121996 122843 123877 124187 215 595 125990 126300 845 128512 699 133004 426 134109 483 135234 136189 954 137352 867 138437 897 972 139522 805 140570 142050 145095 894 147038 146 148758 887 149710 152486 154563 697 156098 737 815 158053 159146 416 160102 161396 162172 464 652 163054 167299 171546 172145 175256 176083 672 179910 97 180183 348 187516 778 884 182606 183506 184133 682 870 188613 191373 827 192911 194582 647 976

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na numer 15236.

30.000 zł. 81036

15.000 zł. 30884

Po 10.000 zł. 42548 142369 149363 180677

Po 5000 zł. 131749 152200

Po 2000 zł. 74003 93518 113510 179277

Po 1000 zł. 32696 53169 69762 91721 116221 118400 150176 160070

Po 500 zł. 2176 57986 73077 82553 132132 142251 178336 183116

Po 400 zł. 6399 9757 57664 66012 73056 71 92088 87561 134129 135397 158208 159678

Po 300 zł. 8090 11960 13580 33926 .9943 56209 71332 76897 79147 121599 .39973 144138 148181 155896 170565

Po 250 zł. 3672 3920 4050 4761 14120 20 33 24267 25496 883 40092 61192 70596 83182 85557 87561 91312 100438 119544 130160 571 136629 155744 ..3 163884 165211 167407 168811 178924

Wygrane po 200 zł.

894 2294 933 3806 930 5794 6057 756 924 7224 8814 9648 10017 12876 13303 14280 15629 979 16057 19381

20196 731 22269 23135 36 806 24487 858 27289 581 29319 81 30764 31879 32248 376 559 872 33036 576 34909 35990 36188 639 801 37130 84 38728 95 40839 42612 43467 78 44890 779 45263 337 46571 814 980 47056 723 48027 238 312 49124 409 797 972

51182 52049 53429 56470 556 58208 797 60319 61569 747 62871 63664 64455 67587 940 68785 69155 257

70163 222 491 71021 73134 803 74720 839 59 76315 78547 80471 81620 84716 85514 86689 763 961 88940 89511 612 925 90074 449 93017 716 94638 95915 97992 99230

100357 428 644 101193 102133 104669 105091 569 107006 391 109363 94 110278 690 996 111174 736 112118 270 686 113245 717 114011 115623 116396 442 504 711 882 117687 933

120399 580 899 121490 126943 127014 434 128599 129143 130018 999 131133 832 132237 616 864 133082 121 512 963 134314 670 931 136040 137205 138472 139232 141497 897 144412 563 627 926 145340 95 146218 743 147986 148918 21 635 151279 638

153219 598 154399 155997 156685 159621 771 161514 163106 65 165005 486 892 969 166413 41 168056 493 171038 72 910 173643 948 175089 247 176428 584 177544 178721 179011 180196 363 182226 335 900 184558 187341 837 191728 192186 193052 127 362 194192

Wygrane po 50 zł.

2437 3844 5460 832 6828 7554 .. 8600 10255 12313 13538 14628 16.. 17911 19191 24625 27133 304 28.. 29945 74 34992 36717 50 39906

41798 42356 446 809 43980 45.. 46785 922 37 47211 49268 321 6.. 50516 51640 835 53213 311 701 54.. 858 917 56265 69 993 57871 89 59.. 60060 83 62950 63199 652 64189 6.. 65147 67 275 66108 322 67021 59 .. 490 956 71544 72602 923 74448 751 .. 356 756 76806 77747 78144 79393 9..

82251 83265 88347 89560 798 933.. 808 95727 96422 97856 98889 991.. 325 100059 895 104729 105403 1064.. 107520 828 108769 111630 112192 7.. 113697 114521 115307 116489 1182.. 331 472 119256 569

120410 702 826 939 121638 7.. 122983 123752 886 124823 1269.. 127916 130171 133825 134077 3.. 135668 136309 671 137586 140052 9.. 141048 505 816 142592 812 1439.. 144247 146425 557 83 933 1470.. 148254 351 942 149203 150354 1516.. 153279 598 154379 155997 1566.. 158265 159621 771 161514 1631.. 165005 486 892 969 166413 41 1680.. 493 171038 72 910 173643 948 1750.. 247 176428 584 177544 178721 1790..

180196 383 182226 335 900 1839.. 184558 187341 837 191728 1921.. 193052 127 362 194192

KRONIKA KRAKOWSKA

Konferencja organizacyjna Zarządów i Delegatów Związków

Tramwajarzy, Kolejarzy, Użyteczności Publicznej, Prac. Monopolu Tytoniowego . Prac. Mon. Spirytusowego odbędzie się dnia 20 sierpnia o godz. 5 wieczór — (18-ta) w domu ZZK. w Krakowie, przy ul. Warszawskiej 15/17.

Porządek dzienny:
1) Obecna sytuacja.
2) Propaganda, taktyka, organizacja.

RADA ZW. ZAWOD. W KRAKOWIE.

Konferencja organizacyjna

Dnia 20 sierpnia, o godz. 6 wieczór (18-tej) odbędzie się w Krakowie w lokalu Dozorców i Służby Domowej, przy ul. Szczepańskiej Nr. 5, I piętro.

KONFERENCJA

Delegatów i mężów zaufania Związków: Dozorców Domowych, Służby Domowej, Skórzanych Oddział I i III, Odzieżowych Oddział I.

Porządek dzienny:
1) Obecna sytuacja.
2) Propaganda.

Referować będzie członek Rady Zw. Zawodowych tow. Cekiera.

Prosimy delegatów wymienionych związków o punktualne przybycie.

RADA ZWIĄZKÓW ZAWOD. W KRAKOWIE.

Historie dnia

SPRZENIEWIERZENIE.

Roman Rymper, lat 18, dokonał sprzeniewierzenia towaru na kwotę 97 zł., na szkodę Salomona Silbersteina, zam. w Krakowie przy ul. Miodowej L. 24.

OJ NIEŁADNIE, PANI SYMA.

Syma Sandomierska, kupcowa, zam. w w Krakowie przy ul. Augustiańskiej 17, przywłaszczyła sobie garderobę wartości 200 zł. na szkodę Chai Pomerantz, zam. w Krakowie przy ul. Wąskiej L. 12.

ROWER ZNALAZŁ OPISEKUNA.

Skradziono rower, wartości 165 zł., pozostawiony przez Jana Kerpinskiego, szofera, zam. w Bronowicach Małych L. 19 pow. Kraków, pod murem na chodniku Alei Słowackiego.

BÓJKA O CZYNSZ.

W mieszkaniu Franciszki Lipskiej, lat 33, robotnicy, zam. przy ul. Lubelskiej L. 6, powstała sprzeczka na tle niezapłacenia czynszu przez sublokatorkę Stanisławę Dolas, a następnie bójka, w czasie której Lipska ugodziła nożem Dolas w prawą rękę i plecy, zadając jej rany. Wezwane Pogotowie Ratunkowe przewiozło Dolas do Szpitala św. Łazarza.

OBŁAWA.

W godzinach nocnych zostało przeprowadzona na terenie miasta Krakowa obława, w czasie której zatrzymano 25 mężczyzn do stwierdzenia tożsamości i 13 prostytutek.

Z Nowego Sącza

KOMUNIKAT.

W myśl ustawy o kwestach publicznych, komunikujemy, że odbyta zbiórka w Nowym Sączu na półkolonie wakacyjne dla dzieci Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w dniu 1 sierpnia 1937 r., za zezwoleniem Starostwa Powiatowego, dała wynik złotych 198 gr. 95.

Czytajcie prasę socjalistyczną

Uregulować Wisłę!

W ostatnich czasach bardzo dużo mówi się o gospodarczym znaczeniu rzeki Wisły, jako naturalnej arterii, łączącej przemysłowy Śląsk z centralnymi prowincjami Polski. Sądzićby należało, że po tylu artykułach w prasie władze przystąpią energicznie do regulacji Wisły, gdyż obecnie stan jej sprawności, zwłaszcza w górnym biegu, pozostawia wiele do życzenia. Tak jednak nie jest. W praktyce regulacja Wisły jest prowadzona w tak wąskich ramach, że nie tylko nie usuwa starych przeszkód, ale nie jest w stanie zapobiec tworzeniu się nowych na muleń i obrywaniom się brzegów. Nic też dziwnego, że spław Wisłą jest bardzo utrudniony, a przy mniejszym stanie wody zupełnie niemożliwy.

Od górnego biegu rzeki na każdym prawie kilometrze potworzyły się ławice piaskowe, bardzo nie bezpieczne dla statków i galarów, poobrywane są opaski przybrzeżne i t. d. Tymczasem bagry, które służyć mają do pogłębienia koryta rzeki, stoją bezczynnie w porcie, — bezczynnie do tego stopnia, że przy ujściu rzeki Soły nie było bagra od czterech lat!

W konsekwencji tak prowadzonej regulacji statki nie są w stanie podholować galarów pod kopalnic przy kilometrze zerowym, lecz najwyżej do czwartego kilometra, przez co spław węgla z tych kopalń jest mocno utrudniony. — Flisacy i obsługa statków na górnej Wiśle, zorganizowana w Zw. Zaw. Transportowców Rz. P., niejednokrotnie podawali szczegółowy wykaz wszystkich przeszkód na rzece do Wojewódzkiego Wydziału Dróg Wodnych, jednak, jak dotych czas, bez rezultatu. Wymieniać na tym miejscu wszystkich niezbędnych prac na Wiśle nie będziemy, gdyż jest ich zbyt dużo, jednak w każdej chwili jesteśmy gotowi taki wykaz kompetentnym czynnikom przedstawić.

Chyba czas najwyższy zmienić anormalne warunki przy spławie, gdzie zamiast 2-ch ludzi przy galarze, musi być zatrudnionych 4—6, przyczem zawsze jest ryzyko ugrząźnięcia w piasku, czy uderzenia o kamień.

Oczywiście przy takim stanie rzeczy rentowność transportu naturalną drogą wodną jest mocno problematyczna i nie wytrzymuje konkurencji kolei żelaznej.

O ile wielkie zainteresowanie Wisłą nie ma pozostać tylko w sferze papierowych projektów, czekamy na rozpoczęcie energicznych prac regulacyjnych na Wiśle!

Inż. **Franciszek WALTER**
kierownik Fabryki Kabli Sp. Akc. Kraków
zmarł w w Wiedniu po długiej i ciężkiej chorobie w dniu 13 sierpnia 1937 r.

W głębokim smutku pogrążeni z powodu zgonu kierownika

Robotnice i Robotnicy Fabryki Kabli
członkowie Związku Rob. Przemysłu Metalowego

Dyżury lekarzy

DNIA 17 SIERPNIA — NOC:

Süsser Ignacy — Krupnicza 14, tel. 109-43.
Silber - Landauowa E. — Bonerowska 11.
Sperlingowa R. — Józefitów 10, telefon 127-30.
Oberlander Natan — al. 29 listopada 81, tel. 133-82.

Choroby zakaźne

W Wydziale Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w m. Krakowie zgłoszono od dnia 8 sierpnia 1937 r. do dnia 14 sierpnia 1937 r. następujące choroby zakaźne: błonica 3, płonica 14, dur brzuszny 2, czerwonka 1, nagminne zapalenie opon mózgowo - rdzen 1, róża 2, gminne zapalenie przyusznicy 1, odra 6, krztusiec 1.

Radio krakowskie

WTOREK, 17 sierpnia.

12,15 Kilka informacyj. 13,55 Muzyka lekka (płyty). 15.05 „Czy wiecie, że..." 15.25 Lekka muzyka fortepianowa (płyty). 15.40 Lokalne wiadomości gospodarcze (Izba rzemieślnicza). 18,10 Program. 18,15 Melodie filmowe (płyty). 18,45 Lokalne wiadomości sportowe. 23,00 — Muzyka taneczna (płyty).

ŚRODA, 18 sierpnia.

12,15 Kilka informacyj. 13.55 Popularny koncert symfoniczny (płyty). 15.05 Duety operowe (płyty). 15.40 Lokalne wiadomości gospodarcze (giełda). 18,10 Program na dzień nastepny. 18.15 „Wędrówka po Gorlickiem" — reportaż Stanisława Kaszyckiego. 18.45 Lokalne wiadomości sportowe. 19.00 „Legenda o karczmarzu Centoryi" słuchowisko regionalne. 23.00 Muzyka taneczna (płyty).

Rejestracja chemików

Zarząd Główny Związku Chemików Polskich zwraca się do wszystkich chemików z wyższym wykształceniem, którzy jeszcze nie zgłosili swych ewidencji, a chcieliby być umieszczeni w „Spisie Chemików", opracowanym przez Związek Chemików Polskich, uprzejmą prośbą o podanie nazwiska, imienia i adresu do Związku Chemików Polskich w Warszawie, ul. Krucza l. 38 m. 4.

Z miasta

Zarząd miejski zawiadamia, że z powodu budowy domów przy ul. św. Marka L. 8 i ul. Sławkowskiej L. 24, zostaje z dniem dzisiejszym zamknięta dla ruchu kołowego część ulicy św. Marka na odcinku między ulicą Sławkowską a Reformacką aż do ukończenia budowy.

Co grają w kinoteatrach

ADRIA: „Dwoje z tłumu" i „Jestem niewinny". (Silvia Sidney, Spencer Tracy).

ATLANTIC: „Melodia zakochanych serc" (Frolich) i „Nie całuj w łanie" (Lederer).

KINO DOMU ŻOŁNIERZA. „Ulica Szaleństw".

PROMIEŃ: „Jej pierwsza miłość" (Loretta Young) i „Detektyw Helena Garfield".

STELLA: „Shanghai" (Charles Boyer) i „Cowboy milionerem" — (Georg O'Brien).

ŚWIT: Nieczynne do dnia 13 go sierpnia r. b.

UCIECHA: „Wiosna zakochanych" (Olivia de Havilland).

FOTOPLASTIKON (Szczepańska 5): „Bad-Gastein".

BAGATELA: „Tak się kończy miłość", „W królestwie zabawek" i dodatki.

PORADNIA ŚWIADOMEGO MACIERZYŃSTWA w Krakowie przy ul. Dunajewskiego 7 udziela niezamożnym kobietom porad w sprawie zapobiegania ciąży oraz bezpłodności. Lekarka przyjmuje we wtorki i czwartki od godz. 16 do 20, w piątki od godz. 10—12.

PORADNIA EUGENICZNA (Dunajewskiego 7) udziela porad przedmałżeńskich. Czynna dla mężczyzn i kobiet w soboty od godz. 18—20.

PORADNIA SEKSUOLOGICZNA (Dunajewskiego 7) udziela wszelkich wyjaśnień z zakresu życia płciowego, szczególnie w wypadkach jego zaburzeń i nieprawidłowości. Czynna dla mężczyzn w soboty od godz. 18—20, dla kobiet w czwartki od godz. 18—20.

KRONIKA ŚLĄSKA

Antysemityzm katowickich ojców miasta

Przed kilku dniami wydał Magistrat katowicki zarządenie, że do Miejskich Zakładów Kąpielowych na Buglowiznie nie ma wstępu ludność żydowska, bo rzekomo zachowuje się tam niekulturalnie i przychodzi ubrana niechlujnie.

Miejski Referent Prasy i Propagandy podał to zarządzenie prasie do wiadomości, zaopatrzył je antyżydowskim tytułem i komentarzem, wyliczając jednocześnie, kto może z kąpieliska korzystać, ale w specjalnym basenie. Według oficjalnego komunikatu Miejskiego Biura Prasowego, kierownik tego biura, p. Wnęk, zaliczył do tej kategorii osób ludzi o bujnym owłosieniu, dużej tuszy i ułomnych fizycznie — wyznaczył im łaskawie basen osobny . P. Wnęk który zaledwie Katowice poznał, zamiast być lojalnym urzędnikiem miejskim, stał się importerem antysemityzmu.

Po ukazaniu się na łamach antysemickiej prasy śląskiej mądrości filozoficznej tego mądrego dziennikarza, endecy, pokrzepieni na duchu urzędowym antysemityzmem Miejskiego Biura Prasowego w Katowicach, rozpoczęli teroryzować ludność żydowską, nawet dzieci żydowskie. Na murach niektórych domów, a nawet na wieży Kościuszki w Katowicach, widnieją napisy endeckie „śmierć żydom", „zabić żydów". Takie skutki przyniosła mądrość p. Wnęka, dobrze opłacanego „speca" od spraw prasowych, ale jedynie takich, które ludności po żytku, a miastu dobrej opinii nie przynoszą. Prezydenci miasta nie dostrzegli „mądrości" swego pupila, może dlatego, że i oni są zdania, iż samorząd komunalny powałny jest do szerzenia haseł antysemickich, a nie do pacyfikowania stosunków i dlatego p. Wnęk cieszy się najwyraźniej ze swego wyczynu „dziennikarskiego" i przechodzi do porządku nad uwagami ludzi, którzy nie mogą pogodzić się z faktem, że miasto utrzymuje z pieniędzy publicznych urzędowego antysemitę.

Mądre wystąpienie p. kierownika Miejskiego Biura Prasowego stało się przedmiotem dyskusji piątkowego posiedzenia katowickiej Rady Miejskiej. Przeciw „filozofii politycznej" p. Wnęka wystąpił tow. Janta, który zastrzegł się kategorycznie przeciwko urzędowemu uprawianiu antysemityzmu przez Miejskie Biuro Prasowe.

Radni Ch. Demokracji, „Sanacji" i Klubu Niemieckiego uznali, że zarządzenie Magistratu jest w porządku, bo, ich zdaniem, jedynie i tylko ludność żydowska jest nieprzyzwoita w czasie kąpania. Stanowisko to jest conajmniej śmieszne. Radni wstydzą się przyznać do tego, że ich ogarnęła psychoza antysemicka i dlatego przyklaskują zarządzeniu, które, gdyby nawet przyjęto, że jest ono reakcją na niekulturalne zachowanie się jednosek ze społeczeństwa żydowskiego, jest zarządzeniem, skierowanym przeciw *całej ludności żydowskiej.*

Polepszenie sytuacji w kopalniach rybnickich

Kopalnia „Charlotta" w Rydułtowach przyjmuje z dniem 1 września b. r. ok. 200 robotników, zaś kopalnia „Emma" w Radlinie 150 robotników. Zaznaczyć należy, że kop. „Charlotta" była dotychczas unieruchomiona, a obecnie wobec polepszenia się koniunktury zostanie w najbliższym czasie całkowicie puszczona w ruch.

Nadzwyczajnego walnego zebrania domagają się kluby Śl. O. Z. P. N.

Akcja zbierania podpisów klubów śląskich w sprawie zwołania nadzwyczajnego walnego zebrania śląskiego OZPN. wobec uzyskania kwalifikowanej ilości głosów została już zakończona.

W akcji tej wzięły udział najpoważniejsze kluby śląskie z Ruchem, AKS., Śląskiem, Dębem i Polonią na czele. Wraz z innymi klubami rozmaitych klas, poważnie ne prezentowany jest okręg rybnicki.

Pismo, domagające się zwołania nadzwyczajnego walnego zebrania na podstawie art. 19 statutu, wysłane zostało do komisarza OZPN. i PZPN. w Warszawie. Zawiera ono jednocześnie porządek obrad, który brzmi następująco:

Wyjaśnienie powodów ustąpienia b. zarządu, sprawa zawieszenia byłych członków zarządu, sprawozdanie z działalności zarządu, sprawozdanie komisarza do chwili zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, sprawozdania komisji rewizyjnej za czas urzędowania byłego zarządu oraz komisarza, absolutorium, sprawa dopuszczenia do rozgrywek ligowych „Naprzodu" i sprawa Śląska, sprawa Dębu, sprawa sporu finansowego między OZPN. i PZPN., sprawa BBTS. i Slavii, sprawa Basków, sprawa wyrzucenia kapitana Kublina, jako członka Ligi PZPN., wybór zarządu, wybór wydziału gier i dyscypliny, domaganie się przydziału dla Śląska dwóch przedstawicieli w rozgrywkach o wejście do Ligi państwowej, reorganizacja mistrzostw tegorocznych według osobnego projektu, który zostanie dodatkowo przesłany oraz na końcu wolne wnioski.

Przebudowa szosy Mysłowice-Sosnowiec

Śląski urząd wojewódzki przyznał Mysłowicom subwencję 100 tys. zł. na budowę szosy radoskiej, łączącej Mysłowice z Sosnowcem. Szosa ta była już kilkakrotnie przebudowywana, jednak tak, że w kilka tygodni później przedstawiała pierwotny obraz. Obecnie wskutek zamknięcia szosy Szopienice — Sosnowiec jest to jedyne połączenie Śląska z Zagłębiem.

Kupno na raty powoduje krwawe zajście

Niezwykle krwawe zajście na tle sprzedaży ratalnej mebli rozegrało się w Małej Dąbrówce. Mieszkaniec tej miejscowości, Paweł Kulesa, nabył w swoim czasie na raty dwa łóżka z firmy meblowej „Dąb" z Katowic II. Kiedy pogorszyła się jego sytuacja materialna i nie mógł płacić dalszych rat, wynikła pomiędzy nim a firmą korespondencja w tej sprawie. W końcu Kulesa stwierdzając, iż nie może dalej płacić, miał wyrazić swą zgodę na zabranie przez firmę łóżek z powrotem.

Kiedy wczoraj przybył do Małej Dąbrówki kierownik firmy, Michał Rotariat z trzema robotnikami, Michał Kulesa doniósł się ognisko bojejnie do kwestii zabrania łóżek, jednak kiedy robotnicy już je wynosili, Kulesa dopadł z siekierą w dłoni kierownika i ugodził go dwukrotnie ostrzem w głowę, oraz zadał mu jeszcze kilka ciosów w korpus. Ciężko ranny Rotariat padł, silnie brocząc krwią, na ziemię.

Zapisy do szkół dokształcających w Katowicach

Przypomina się, że przyjmowanie uczniów do publicznych szkół dokształcających zawodowych w Katowicach odbywa się zasadniczo 2 razy w roku, a to z początkiem sierpnia i z początkiem stycznia.

Obowiązkowi zgłoszenia podlegają:

a) do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej VI (handlowej) w myśl statutu miejscowego publicznej szkoły dokształcającej zawodowej kupiecko-handlowej w Katowicach z dnia 25 marca 1931 r. (Gazeta Urzędowa Nr. 26, rok 1931) wszystkie w okręgu gminy miasta Katowic w handlu pracami kupieckimi zatrudnione osoby młodociane obojga płci, jako też osoby zatrudnione pracami piśmiennymi w biurach, bez względu na ich miejsce zamieszkania. Osoby te obowiązane są do uczęszczania do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej kupiecko - handlowej i do wzięcia udziału w nauce w dniach i godzinach, które wyznaczy Magistrat w porozumieniu z Deputacją administracyjną, aż do końca tego roku szkolnego, w którym ukończą 18 rok życia, o ile przed osiągnięciem tego wieku nie otrzymały świadectwa normalnego kończenia szkoły zawodowej dokształcającej.

b) do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej I (męskiej) i do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej V (żeńskiej) po myśli statutu miejscowego dokształcających szkół przemysłowych w Katowicach z dnia 28 sierpnia 1930 r. (Gazeta Urzędowa Nr. 38 rok 1930) wszyscy w obrębie miasta Katowic nie przejściowo zatrudnieni młodociani pracownicy przemysłowi, bez względu na ich miejsce zamieszkania aż do końca tego roku szkolnego, w którym ukończą 18 rok życia, o ile przed osiągnięciem tego wieku nie otrzymali świadectwa normalnego ukończenia szkoły zawodowej dokształcającej, lub, o ile przed osiągnięciem tego wieku nie ukończyli jeszcze prawidłowej nauki zawodowej.

Obowiązkowemu uczęszczaniu do szkoły dokształcającej przemysłowej podlegają również osoby płci żeńskiej, terminujące w krawiectwie damskim, modniarstwie, fryzjerstwie i bieliźniarstwie.

Obowiązek uczęszczania do szkoły dokształcającej trwa dla uczniów kształcących się na rzemieślników przez cały czas trwania nauki zawodu (terminu), o ile nie ukończyli przed tym pełnego kursu szkoły dokształcającej.

Zgłoszenia w I półroczu roku szkolnego 1937-38 przyjmują:

ad. a) Kierownictwo publicznej szkoły dokształcającej zawodowej VII (handlowej) w Katowicach przy ul. Szkolnej 9 (gmach szkoły wydziałowej męskiej) *w czasie od 19 — 28 sierpnia 1937 r. włącznie od godziny 10 — 12.*

ad b) Kierownictwo publicznej szkoły dokształcającej zawodowej I i V. w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 5 *w czasie od 19 — 28 sierpnia 1937 r. włącznie w godzinach od 10 — 12 i od 16 — 18.*

Przy wpisie przedłożyć należy:

1) dokładnie wypełnione zgłoszenie, które otrzymać można w Kierownictwa wyżej wymienionych szkół
2) ostatnie świadectwo szkolne,
3) umowę o naukę.

Przy wpisie pouczy się uczniów o terminie egzaminu wstępnego.

Poza tym zwraca się uwagę, iż obowiązek uczęszczania do szkoły istnieje również w czasie bezrobocia, a uczniowie, mieszkający poza Katowicami, mogą być od tego obowiązku zwolnieni na podanie wniesione do Kierownictwa szkoły.

Zwraca się uwagę, że pracodawcy, winni niezgłoszenia uczniów do szkoły dokształcającej w wyżej wymienionych terminach wpisów, w myśl postanowień statutowych podlegają karze do 20 zł.

Ofiara pracy

Na kopalni „Prezydent Mościcki" wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, któremu uległ 31-letni rębacz Robert Piwowarczyk. Został on przysypany zwałami węgla, doznając złamania obu nóg. W stanie bardzo ciężkim przewieziono go do szpitala Spółki Brackiej w Chorzowie.

Redaktor odpowiedzialny LUDWIK WINTEROK.
Odbito w drukarni Sp. Nakładowo-Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.